

2012

Toimintakertomus ja tilinpäätös

Tilinpäätös 2012

Pohjolan Voima -konsernin avainluvut 2012

IFRS*	2012	2011	2010	2009	2008
Liikevaihto, m€	838	1 130	1 041	833	791
Liiketulos, m€	10	216	37	-48	5
Korolliset nettovelat, m€	1 083	851	1 110	1 113	1 223
Osuus liikevaihdosta, %	129	75	107	134	155
Omavaraisuusaste, %	35	41	35	34	36
Taseen loppusumma, m€	2 398	2 555	2 587	2 548	2 486
Investoinnit (pl. sijoitukset), m€	36	34	52	113	245
Henkilökunta keskimäärin	454	487	512	547	561

* Pohjolan Voima -konserni siirtyi vuoden 2010 aikana IFRS-tilinpäätöskäytäntöön. Vuoden 2008 luvut ovat pro forma ja tilintarkastamattomia lukuja.

Tutustu toimintakertomukseen ja tilinpäätökseen

Voit tutustua hallituksen toimintakertomukseen verkkovuosikertomuksestamme. Toimintakertomus ja tilinpäätös ovat luettavissa myös pdf-muodossa. Verkkovuosikertomuksen [materiaalipankissa](#) voit ladata koko vuosikertomuksen tai koota haluamasi sivut pdf-dokumentiksi.

► Toimintakertomus

Tilinpäätös 2012

- **Konsernin laaja tuloslaskelma**
- **Konsernin tase**
- **Konsernin rahavirtalaskelma**
- **Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista**
- **Konsernitilinpäätöksen liitetiedot**
- **Emoyhtiön tilinpäätös**
- **Hallituksen voitonjakoehdotus**
- **Tilintarkastuskertomus**

Hallituksen toimintakertomus

Toimintaympäristö

Vuonna 2012 Suomen sähkön kulutus oli 85,2 TWh (84,2 TWh vuonna 2011). Sähköä tuotettiin Suomessa 67,7 (70,4) TWh ja tuotiin Suomeen nettomääräisesti 17,4 (13,9) TWh. Pessimistiset talousnäkömät ja paljon energiaa käyttävän teollisuuden viennin lasku heijastuivat teollisuuden sähkön kulutuksen vähentymiseen neljällä prosentilla. Muiden sektoreiden sähkön käyttö kasvoi yli viidellä prosentilla.

Suomen tuotantomäärä laski 3,8 prosenttia edellisvuodesta runsaan pohjoismaisen vesivoimantuotannon vuoksi. Nettotuonti kasvoi edellisvuodesta 26 prosenttia, vaikka Venäjältä sähköä tuotiin pörssikaupassa käyttöönotettujen kapasiteettimaksujen takia vain 40 prosenttia aiempien vuosien energiasta.

Nord Poolin systeemihinnan vuosikeskiarvo oli 31,20 (47,05) euroa megawattitunnilta ja Suomen aluehinnan 36,64 (49,60) euroa megawattitunnilta. Nord Poolin sähköpörssin fyysisen sähkökaupan volyymi Pohjoismaissa ja Baltian alueella oli 337,2 (315,8) TWh.

Vuoden aikana EUA-päästöoikeuden hinta vaihteli vain vähän ja laski vuoden lopussa Kioto-kauden päättyessä seitsemään euroon.

EU-komission kilpailuosasto teki marraskuussa päätöksen siitä, että komissiolle tehty kantelu suomalaisten voimayhtiöiden omakustannushintaisen toimintamallin (nk. Mankala-mallin) lainmukaisuudesta katsotaan loppuun käsittelyksi.

Pohjolan Voiman sähkön ja lämmön tuotanto

Vuonna 2012 Pohjolan Voiman sähkön kokonaishankinta oli 20,2 (24,3) TWh. Konsernin sähkön tuotannon osuus tästä oli 14,6 (15,0) TWh, josta emoyhtiön toimitukset osakkailleen olivat 14,1 (14,5) TWh. Tytäryhtiöiden toimitukset muille omistajilleen olivat 0,5 (0,5) TWh. Ostot pohjoismaisilta sähkömarkkinoilta olivat 5,6 (9,4) TWh. Lämmöntoimitukset olivat 8,0 (7,5) TWh.

Ydinvoiman osuus sähkön hankinnasta oli 40,5 (33,0) prosenttia. Teollisuuden Voima Oyj:n Olkiluodon ydinvoimalaitos tuotti sähköä 14,5 (14,1) TWh, josta Pohjolan Voimalle toimitettiin omistussuutensa mukaisesti 8,2 (8,0) TWh. Olkiluodon laitossyöksikköjen yhteinen käyttökerroin oli 93,7 (92,8) prosenttia. Olkiluoto 2 saavutti kaikkien aikojen parhaan tuotantotuloksensa ja sen käyttökerroin 96,9 % oli myös kaikkien aikojen paras.

Vesivoiman tuotanto oli ennätystasoa 2,1 (1,7) TWh ja sen osuus 10,6 (7,2) prosenttia sähkön hankinnasta.

Lauhdevoimaa Pohjolan Voima tuotti 1,0 (1,5) TWh, mikä oli 4,9 (6,4) prosenttia sähkön hankinnasta. Lauhdevoiman tuotanto väheni edellisvuoteen verrattuna, koska vesitilanne oli sateisen vuoden aikana hyvä. Sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksissa sähköä tuotettiin yhteensä 3,3 (3,6) TWh.

Pohjolan Voima toimittaa tuottamansa ja hankkimansa sähkön osakkailleen suunnitellun kiinteän toimitusmäärän mukaisena. Aiemmin osalle osakkaista toimitettu tuotantoa korvaava markkinasähkön hankinta siirrettiin 1.12.2012 osakkaiden vastuulle.

Pohjolan Voiman sähkön hankinta (GWh) ja liikevaihdon kehitys (M€) 2008 - 2012

	2008*	2009	2010	2011	2012
Ydinvoima		8 170	7 988	8 025	8 165
Vesivoima	2 171	1 551	1 670	1 709	2 143
Yhteistuotanto	3 436	3 090	4 032	3 587	3 278
Lauhdevoima	1 737	2 419	3 810	1 548	995
Tuulivoima	60	108	103	92	0
Sähkön osto	5 209	6 355	5 883	9 360	5 613
Yhteensä	20 750	21 693	23 485	24 321	20 195
Liikevaihto (M€)*	791	833	1 041	1 130	838

* Vuoden 2008 luvut ovat pro forma ja tilintarkastamattomia lukuja.

Investoinnit

Pohjolan Voima -konsernin investoinnit ilman sijoituksia ja päästöoikeuksien hankintaa olivat yhteensä 36,1 (34,2) miljoonaa euroa.

PVO-Vesivoima Oy jatkoi lijoen vesivoimalaitosten perusparannusohjelmaa investoimalla 4,8 (4,0) miljoonaa euroa muutostöihin.

Biovoimalaitoksiin investoitiin 27,4 (26,1) miljoonaa euroa. Hämeenkyrön Voima Oy jatkoi Kyrön tehdasvoimalaitoshanketta investoimalla 21,9 (21,5) miljoonaa euroa. Hämeenkyrön Voiman uusi kattilalaitos ja polttoaineen vastaanotto- ja käsittelyjärjestelmä otettiin tuotannolliseen käyttöön syksyllä 2012.

Muut investoinnit olivat pääasiassa korvaus- ja perusparannusinvestointeja.

Pohjolan Voima Oy on hallituksen vuonna 2003 tekemän päätöksen mukaisesti sijoittanut rakenteilla olevaan OL3-ydinvoimalaitosprojektiin vuosina 2004 - 2012 yhteensä 540,0 (540,0) miljoonaa euroa. Sijoitukset perustuvat OL3:n rahoitussuunnitelmaan, jonka mukaan investoinnin edellyttämää omaa pääomaa kerrytetään projektin etenemisen mukaisesti.

Pohjolan Voiman yhtiökokous päätti joulukuussa 2011, että Pohjolan Voima osallistuu uuden ydinvoimalaitoksen, OL4-hankkeen, suunnittelu- ja

kilpailutusvaiheeseen ja Teollisuuden Voiman yhtiökokous päätti suunnittelu- ja kilpailutusvaiheen käynnistämisestä. Suunnittelu- ja kilpailutusvaiheen kustannus on enintään 300 miljoonaa euroa, josta Pohjolan Voiman osuus on noin 176 miljoonaa euroa. OL4-projektin kilpailutus- ja suunnitteluvaiheen rahoittamiseen Pohjolan Voima on nostanut osakaslainaa 29,3 miljoonaa euroa ja nostamattomia osakaslainasitoumuksia on yhteensä 134,7 miljoonaa euroa. Osakaslainoilla on Pohjolan Voima Oy:n kaikkia muita velkasitoumuksia huonompi etuoikeus. Pohjolan Voima on vastaavasti sijoittanut Teollisuuden Voiman OL4-hankkeeseen 29,3 miljoonaa euroa osakaslainaa.

Tutkimus ja kehitys

Tutkimus- ja kehityksenot olivat 0,6 (vuonna 2011: 0,3 ja vuonna 2010: 0,5) miljoonaa euroa.

Tutkimus- ja kehitystoiminnassa tutkittiin mm. heikompien hiililaatujen hyödyntämistä, paahdetun puuperäisen biomassan soveltuvuutta hiilivoimalaitoksen polttoaineeksi, voimalaitostuhkan hyötykäyttömahdollisuuksia ja jalostamista raaka-aineiksi sekä teknologiavaihtoehtoja teollisuuspäästödirektiivin tiukkeneviin päästövaatimuksiin.

Henkilöstö

Konsernin palveluksessa työsuhteessa oli keskimäärin 454 henkilöä (vuonna 2011: 487 ja vuonna 2010: 512). Konsernin tilikauden palkat ja palkkiot olivat yhteensä 25,0 miljoonaa euroa (vuonna 2011: 25,7 miljoonaa euroa ja vuonna 2010: 27,0 miljoonaa euroa).

Emoyhtiön palveluksessa työsuhteessa oli keskimäärin 70 henkilöä (vuonna 2011: 72 ja vuonna 2010: 77). Palkat ja palkkiot tilikaudella olivat yhteensä 5,8 miljoonaa euroa (vuonna 2011: 6,0 miljoonaa euroa ja vuonna 2010: 6,6 miljoonaa euroa).

Vakituisen henkilöstön keski-ikä oli konsernissa 49,3 (49,1) vuotta.

Vuoden 2013 alussa lämpövoimalaitosten käynnissäpito-yhtiö Proma-Palvelut Oy:n liiketoiminta päättyi. Konsernin sisällä 73 henkilöä siirtyi PVO-Lämpövoima Oy:n palvelukseen. Konsernin ulkopuolelle henkilöstöstä siirtyi yhteensä 92 henkilöä osakkuusyhtiö Vaskiluodon Voima Oy:n ja palveluntuottajan palvelukseen.

Ympäristö

Kaikilla Pohjolan Voiman voimalaitoksilla on voimassa olevat ympäristöluvut. Konsernin ympäristöasioiden hallinta perustuu ISO 14001 -standardin mukaisiin sertifioituihin ympäristöjärjestelmiin. Pohjolan Voiman yhteisyrityksen Teollisuuden Voiman ympäristöasioiden hallintajärjestelmä, johon kuuluvat myös OL3-rakentamisvaiheen toiminnot, on lisäksi EMAS-rekisteröity.

Vesistöjen säännöstely ja vesivoimalaitosten käyttö oli lupaehtojen mukaista. Kemi- ja Iijoen vesistöjen sekä merialueen kalakantojen ylläpitämiseksi istutettiin 2,9 (2,2) miljoonaa kalaistukasta. Kemijoen meri- ja jokialueelle istutettiin yhdessä Kemijoki Oy:n kanssa 4,9 (3,2) miljoonaa istukasta, josta PVO-Vesivoima Oy:n osuus on 17 prosenttia eli 0,8 (0,5) miljoonaa istukasta. Istutukset pystyttiin toteuttamaan laadittujen istutussuunnitelmien mukaisesti.

PVO-Vesivoima osallistuu yhdessä Iijoki-alueen kuntien ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hallinnoimaan Iijoen kalatiet -hankkeeseen. Hanke käynnistyi kesällä 2011 ja se toteutetaan vuosina 2011-2013.

Tavoitteena on aikaansaada tarkat kalatiesuunnitelmat Iijoen alaosan voimalaitoksille sekä hakea kalateiden rakennuslupia. Lupien hakeminen edellyttää kuntien yhteisen hallinto-organisaation perustamista. Hankkeeseen sisällytetty Koston padon kalatie valmistui marraskuussa 2012.

Laanilan Voima Oy:n voimalaitoksella Oulussa sattui öljyvuoto, jossa raskasta polttoöljyä pääsi vuotamaan kattilahuoneeseen laippatiivisteiden peittäminen vuoksi. Öljyä pääsi valumaan viemäröinnin kautta tehdasalueen jäähdysvesikanavaan ja öljyntorjuntatöistä huolimatta pieniä määriä Oulujokeen saakka. Vastaavan onnettomuuden estämiseksi on vanhan öljynerotuskaivon tilalle rakennettu uusi.

Kaikki konsernin lämpövoimalaitokset kuuluvat päästökauppalaan piiriin. Tuotannosta aiheutuneet hiilidioksidipäästöt pienenevät edellisvuoteen verrattuna fossiilisten polttoaineiden käytön vähennyttyä. Osakkaille toimitetun, itse tuotetun sähkön ja lämmön hiilidioksidipäästöt olivat 2,4 (3,3) miljoonaa tonnia. Tilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetaan vain tytäryhtiöiden hiilidioksidipäästöt 1,4 (1,9) miljoonaa tonnia.

Myös muut päästöt ilmaan vähenivät. Rikkidioksidipäästöt olivat 2,1 (2,9) tuhatta tonnia, typenoksidipäästöt 4,4 (5,3) tuhatta tonnia ja hiukkaspäästöt 0,2 (0,3) tuhatta tonnia.

PVO-Lämpövoiman Kristiinan voimalaitokselle myönnettiin vuonna 2011 ympäristölupa biopolttoaineen ja turpeen kaasuttamiselle ja kaasun käyttämiseksi hiilikattilan polttoaineena sekä lisäksi uudelle monipolttoainekattilalle, joka voisi korvata vanhan öljylauhdelaituksen. Vaasan hallinto-oikeus käsittelee edelleen ympäristölupapäätöksestä jätettyjä valituksia, joten lupa ei ole lainvoimainen.

Kaukaan Voima Oy:n turpeen käsittelylaitteistoissa tapahtui maaliskuussa räjähdys, joka aiheutui kuivasta puupölystä ja se sai alkunsa vaurioituneen tasoseulan paikallisesta syttymästä. Räjähdys tuhosi seulomorakennuksen ja vastaanottohallin rakenteita. Prosessilaitteistojen suojausjärjestelmät toimivat ja itse laitteiden vauriot olivat hyvin minimaalisia. Laitteistot ja rakennukset korjattiin vuoden 2012 aikana parannustöitä tehden. Räjähdyksestä ei aiheutunut henkilövahinkoja eikä tuotannon menetyksiä.

Teollisuuspäästöjen direktiivi (IE = Industrial Emissions) tuli voimaan vuonna 2011 ja sen kansallinen toimeenpano toteutetaan ympäristönsuojelulain ja eräiden asetusten uudistamisella. Direktiivin uudet tiukemmat päästörajat koskevat olemassa olevia voimalaitoksia aikaisintaan vuodesta 2016 alkaen. Direktiivi sisältää myös huomattavia kiristyksiä päästöjen tarkkailuvaatimuksiin. Typen oksidien (NOx) vähentäminen on vaikein ongelma suurelle osalle konsernin voimalaitoksia ja eri teknologiamahdollisuuksia selvitetään.

Pohjolan Voimalla tai sen tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksillä ei ole tiedossa olevia kattamattomia ympäristövastuita. Pohjolan Voiman tarkemmat ympäristötiedot esitetään kotisivuilla www.pohjolanvoima.fi. Teollisuuden Voima raportoi ydinvoimatuoannon ympäristöasioista kotisivuillaan <http://www.tvo.fi> ja erillisessä yhteiskuntavastuuraportissa.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa strategian toteutuminen ja liiketoiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen sekä turvata toiminnan jatkuvuus ja häiriöttömyys. Riskienhallintaa toteutetaan konsernin riskienhallintapolitiikan mukaisesti. Riskienhallinnan toimintamalli on hajautettu.

Tavoitteiden toteutumista vaarantavat riskit arvioidaan ja niiden hallitsemiseksi määritellään toimenpiteet. Riskien merkittävyyttä arvioidaan toteutumistodennäköisyyden ja vaikutuksen summana, jossa vaikutusta ei arvioida euromääräisenä. Riskit on luokiteltu toimintaympäristöön, toimintamalliin, sisäisiin prosesseihin, voimalaitosinvestointeihin sekä henkilöstöön ja osaamiseen liittyviksi riskeiksi.

Kaikissa Pohjolan Voiman yhtiöissä on suojauduttu vahinkoriskien varalta huolehtimalla kunnossapidosta, työturvallisuudesta, henkilöstön riittävästä koulutuksesta sekä muilla tarvittavilla toimenpiteillä ja konsernin vakuutuspolitiikan mukaisin vakuutuksin.

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Konsernin merkittävimmät riskit liittyvät yhteisyritys Teollisuuden Voiman OL3-projektin valmistumiseen. Laitostoimittajalta saatujen tietojen perusteella Teollisuuden Voima arvioi, että laitossyksikkö ei valmistu säännölliseen sähköntuotantoon vuonna 2014. Raportointikauden jälkeen Teollisuuden Voima tiedotti, että OL3-laitossyksikön kaupallinen sähköntuotannon aloittaminen voi siirtyä vuoteen 2016. Laitossyksikön kaupallisen sähköntuotannon piti alkaa huhtikuun lopussa 2009. Tästä aiheutuu lisäkustannuksia ja menetyksiä, joista Teollisuuden Voima on Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) sääntöjen mukaisessa välimiesmenettelyssä vaatinut OL3:n avaimet käteen -laitostoimittajalta korvausta.

Muutokset konsernirakenteessa

Joulukuussa 2012 kaksi uutta Pohjola Voima Oy:n 100 prosenttisesti omistamaa tytäryhtiötä aloitti toimintansa: PVO Power Services Oy ja PVO Power Management Oy. PVO Power Services Oy tuottaa sähkökauppa- ja tasehallintapalveluita Pohjolan Voiman osakkaille. PVO Management Oy tuottaa tuotannon ohjaus-, sähkökauppa- ja tasehallintapalveluita Pohjola Voima -konsernin yhtiöille. PVO Management Oy toimii myös Suomen sähkömarkkinalain tarkoittamana tasevastaavana, sähkömarkkinaosapuolena sekä Nord Pool Spot AS:n suorana jäsenenä.

Talous

Pohjolan Voima toimii omakustannushintaperiaatteella. Osakkaat maksavat kiinteät kustannukset omistuksen mukaisesti riippumatta siitä, onko teho- tai energiaosuutta käytetty vai ei ja muuttuvat kustannukset toimitettujen energiamäärien mukaan. Toimintaperiaatteesta johtuen taloudellisten tunnuslukujen esittäminen ei ole tarkoituksenmukaista liiketoiminnan, taloudellisen aseman tai tuloksen ymmärtämiseksi.

Pohjolan Voiman rahoitustoiminnan tavoitteet ja riskit on määritelty emoyhtiön hallituksen hyväksymässä rahoituspolitiikassa. Pohjolan Voiman liiketoiminnan rahoitusriskit liittyvät likviditeetti-, markkina- ja luottoriskeihin. Rahoitusriskien hallintaa on käsitelty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 3: Rahoitusriskien hallinta.

Emoyhtiöllä on käytössään maksuvalmiutta turvaava 300 (300) miljoonan euron valmiusluottosopimus, joka on voimassa joulukuuhun 2016 saakka. Lyhytaikaisen varainhankinnan hoitamiseen konsernilla oli 300 (300) miljoonan euron kotimainen yritystodistusohjelma, josta käyttämättä oli 210 (300) miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia luottositoumuksia oli vuoden lopussa nostamatta 300 (332) miljoonaa euroa. Konsernin maksuvalmius on hyvä. Korollinen nettovelka oli vuoden lopussa 1.082,7 (851,3) miljoonaa euroa. Valuuttakurssiriskin alaista velkaa ei ollut.

Fingridin osakkeiden myynnistä 2011 saatuja varoja jaettiin 247,4 miljoonaa euroa osinkona yhtiöjärjestyksen mukaisesti osakkaille toukokuussa 2012.

Konsernin omavaraisuusaste oli vuoden lopussa 34,7 (41,5) prosenttia.

Konsernin tilikauden tulos oli -19,2 (195,1) miljoonaa euroa. Vuoden 2011 tulokseen sisältyy Fingrid Oyj:n osakkeiden myynnistä Suomen valtiolle ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle syntynyt 204,6 miljoonan euron myyntivoitto.

Osakepääoma ja osakeannit

Tilikauden aikana merkittiin seuraavat annit:

- G5-sarjan osakepääoman korotus (10.5.2012) 7.150 kappaletta merkintähintaan 400.400,00 euroa suunnattuna Kemira Oyj:lle.
- G5-sarjan osakepääoman korotus (10.5.2012) 7.150 kappaletta merkintähintaan 400.400,00 euroa suunnattuna Oulun kaupungille.
- G10-sarjan osakepääoman korotus (27.12.2012) 96.600 kappaletta merkintähintaan 5.409.600,00 euroa suunnattuna Metsä Board Oyj:lle.

Taulukko: Pohjolan Voima Oy:n omistajat (yleisomistus)

Osakas	Omistus%	Omistus%
	31.12.2011	31.12.2012
EPV Energia Oy	7,180	7,158
Etelä-Suomen Voima Oy	2,782	2,774
Helsingin kaupunki	0,789	0,787
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	4,129	4,117
Kemira Oyj (ml. eläkesäätiö Neliapila)	3,948	3,956

Kokkolan kaupunki	2,446	2,438
Kymppivoima Oy	8,637	8,611
Metsä Board Oyj	2,763	2,586
Metsä Fibre Oy	0,344	0,776
Mylykoski Oyj*	0,818	0,815
Oulun kaupunki	1,758	1,772
Outokumpu Oyj	0,086	0,086
Oy Perhonjoki Ab	2,485	2,477
Porin kaupunki	1,833	1,823
Rautaruukki Oyj	0,022	0,021
Stora Enso Oyj	14,814	14,769
UPM-Kymmene Oyj	43,209	43,077
Vantaan Energia Oy	0,292	0,291
Yara suomi Oy (ml. eläkesäätiö)	1,665	1,661

*) Yhtiö kuuluu UPM-Kymmene konserniin.

Yhtiön johto

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 20.4.2012 hallituksen varsinaiseksi jäseniksi valittiin johtaja Tapio Korpeinen (UPM-Kymmene Oyj), johtaja Juha Vanhainen (Stora Enso Oyj), strategiajohtaja Hannu Anttila (Metsä Group), johtaja Jyrki Mäki-Kala (Kemira Oyj), tuotantopäällikkö Andreas Rasmus (Oy Perhonjoki Ab), toimitusjohtaja Kari Rämö (Kymenlaakson Sähkö Oy), johtaja Tapani Sointu (UPM-Kymmene Oyj) ja toimitusjohtaja Rami Vuola (EPV Energia Oy).

Hallituksen järjestäytymiskokouksessa 20.4.2012 Tapio Korpeinen valittiin puheenjohtajaksi ja Juha Vanhainen varapuheenjohtajaksi. Hallitus kokoontui vuoden 2012 aikana 15 (19) kertaa. Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut diplomi-insinööri, kauppatieteiden maisteri Lauri Virkkunen.

Käynnissä olevat merkittävät oikeusprosessit

Teollisuuden Voima jätti kanteen ja vastineen Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) sääntöjen mukaisessa välimiesmenettelyssä koskien OL3:n valmistumisen viivästymistä ja siitä aiheutuneita kustannuksia. Kanteen rahamääräinen arvio kustannuksista ja menetyksistä oli noin 1,8 miljardia euroa, johon sisältyi varsinainen vaatimus ja arvio-osuus.

Välimiesmenettely alkoi joulukuussa 2008 OL3-laitostoimittajan aloitteesta. Laitostoimittajan viimeisin rahamääräinen vaatimus, mukaan lukien välilliset kustannukset ja viivästyskorot, on noin 1,9 miljardia euroa. Teollisuuden Voima on todennut laitostoimittajan vaateen perusteettomaksi.

Välimiesmenettely voi kestää useita vuosia ja siinä vaaditut määrät voivat vielä päivittyä.

Välimiesmenettelyissä esitettyjen vaatimusten perusteella ei ole kirjattu saatavia eikä varauksia.

Vuoden 2012 toisella neljänneksellä välimiesoikeus teki päätöksen liittyen tulkintaerimielisyyteen laitostoimitusta koskevien, jo maksettujen maksuerien kohtelusta. Päätöksen perusteella laitostoimitussopimukseen liittyvät muutamat Teollisuuden Voiman aiemmin sulkuutille maksamat maksuerien osat, yhteensä noin 100 miljoonaa euroa, vapautettiin laitostoimittajalle ja Teollisuuden Voima maksoi korkoa nettomäärältään noin 23 miljoonaa euroa. Päätöksellä ei ratkaistu laitostyösköön valmistumisen viivästymistä ja sen kustannuksia koskevaa kiistaa eikä sillä ollut vaikutusta Teollisuuden Voiman liiketoimintaan tai OL3-projektin etenemiseen.

Valtion ja PVO-Vesivoiman välinen sopimus valtion vesivoiman käyttöoikeudesta liojen neljään vesivoimalaitokseen päättyi vuoden 2005 lopussa. Ympäristövirasto myönsi toukokuussa 2008 PVO-Vesivoimalle pysyvän käyttöoikeuden ja määräsi korvaukseksi 2,25 miljoonaa euroa. Metsähallitus valitti päätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen, jonka päätös 27.12.2010 piti Pohjois-Suomen ympäristöluopaviraston päätöksen voimassa. Vuoden 2011 alussa Metsähallitus sai valitusluvan korkeimmasta hallinto-oikeudesta. Korkein hallinto-oikeus tilasi lausunnon valtion vesivoiman lunastusarvosta Maanmittauslaitokselta. Lausunnossaan 29.11.2012 Maanmittauslaitos toteaa, että valtio omistaa luonnonmukaista vesivoimaa ja lunastusarvo pitää määrittellä rakentamattoman vesivoiman perusteella eikä rakennetun vesivoiman perusteella, kuten Metsähallitus on esittänyt. Koska edelläankään ei ole lainvoimasta päätöstä asiasta, korvauksen maksusta ei ole kirjattu varausta. Valituksilla ei ole vaikutusta liojen voimalaitosten toimintaan.

Tulevaisuuden näkymät

Pohjolan Voiman ylimääräinen yhtiökokous 16.1.2013 päätti Mussalon Voima Oy:n voimalaitosten tuotannollisen toiminnan lopettamisesta. Päätöksen taustalla on laitosten heikentynyt kilpailukyky. Toimenpiteet aloitetaan välittömästi. Neuvottelut maa-alueiden, sataman ja öljyvarastojen sekä kaasuturbiinilaitoksen myynneistä tai vuokrauksista pyritään saamaan päätökseen vuoden 2013 alkupuolella.

OL3-ydinvoimalaitostyösköön toteutusta ja tuotantokäyttöön valmistautumista jatketaan. Teollisuuden Voima tiedotti helmikuussa 2013 varautuvansa siihen, että OL3-ydinvoimalaitostyösköön kaupallinen sähköntuotannon aloittaminen voi siirtyä vuoteen 2016. OL4-ydinvoimalaitoshankkeen valmistelu etenee. Tarjoukset saatiin vuoden 2013 alussa kaikilta mukana olleilta laitostoimittajilta ja ne edustavat erilaisia laitostekniikoita ja toimituskokonaisuuksia. Laitosvaihtoehtojen lisensioitavuuden ja soveltuvuuden selvittäminen sekä laitosvalintaan tähtäävä hankintaprosessi jatkuvat.

Posiva Oy jätti käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituslaitoksen rakentamislupahakemuksen valtioneuvostolle 28.12.2012. Posiva jatkaa käytetyn ydinpolttoaineen maanalaisen tutkimustilan rakentamista, varustelua ja tutkimuksia Olkiluodossa sekä valmistautuu kapselointilaitos- ja loppusijoituslaitosprojektien käynnistämiseen. Lisäksi ONKALossa tullaan aloittamaan loppusijoitustekniikkaan liittyvät täyden mittakaavan kokeet.

Kollaja-hankkeen suunnitelmaa on päivitetty niin, että hanke ei vaaranna Pudasjärven suiston eikä Venkaan lähteen alueen Natura-suojelua.

Suunnitelmaa täydennetään Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen tammikuussa 2012 antamassa lausunnossa esiin nostettujen puutteiden osalta. Hallitusohjelmaan kirjattu lausuma koskiensuojelulain säilyttämisestä nyky muodossaan estää Kollaja-hankkeen edistymisen nykyisen hallituksen aikana.

PVO-Lämpövoiman Kristiina 1 ja PVO-Huippuvoiman Vaskiluoto 3 öljykäyttöiset voimalaitokset ovat vuokrattuina tehoreservijärjestelmään 30.6.2013 saakka. Tarjouspyynnöt seuraavalle kaudelle saadaan Energiamarkkinavirastolta kevään aikana. Voimalaitosreservien määrää saattaa pienentyä 600 megawattista 400 megawattiin. Lisäksi talviajalle tulee mukaan kysyntäjousto. Tavoitteena on saada uuden sopimuskauden neuvottelut päätökseen kesäkuun loppuun mennessä, ettei järjestelmään tulisi katkoa. Mikäli Kristiina 1 ja Vaskiluoto 3 voimalaitoksia ei hyväksytä mukaan tehoreservijärjestelyn piiriin, laitosten tuotannollinen toiminta on vakavasti uhattuna.

Polttoturpeen veroa korotetaan portaittain vuosina 2013 ja 2015 siten, että vero nousee nykyisestä 1,9 eurosta 5,9 euroon megawattitunnilla. Turpeen tulevaisuutta tarkastellaan kansallisen energia- ja ilmastostrategian päivityksessä, jonka hallitus antaa eduskunnalle talvella 2013.

Voimalaitosten sivutuotteiden kaatopaikkavero nousi vuoden 2013 alusta 50 euroon tonnilta.

Vuoden 2013 alusta astui voimaan muutettu laki uusiutuvilla tuotetun sähkön tuotantotuesta. Metsähakkeella tuotetulle sähkölle myönnettävä syöttötariffi aleni siten, että metsähakkeen hintakilpailukyky suhteessa turpeeseen säilytettiin ennallaan sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksissa. Muutettu laki sisältää nk. kaasutinpreemion, jonka mukaisesti metsähakkeesta valmistettavalle kaasulle, joka korvaa pölypolttokattilan kivihiiiltä tai turvetta, maksetaan lisätukea metsähakkeelle osoitetun syöttötariffin lisäksi. Kaasutinpremio on EU:n komission käsiteltävänä siitä tehdyn notifi kaation takia.

Hallituksen ohjelmaan kirjatulla ns. windfall-verolla on tarkoitus kerätä varoja valtiolle vuosittain 170 miljoonaa euroa. Vero otettaisiin käyttöön aikaisintaan vuonna 2014. Veron yksityiskohdat ovat vielä auki.

Hallitus valmistelee vuoden 2013 aikana Suomen energia- ja ilmastotiekartan vuoteen 2050. Valmistelussa nousee esille kaikki keskeiset energiapolitiikan asiat, kuten energiaomavaraisuus, sähkön kysynnän kehittyminen, sähkötehon ja säätövoiman riittävyys sekä eri tuotantomuotojen ja polttoaineiden tulevaisuus.

Ympäristöministeriö valmistelee ympäristönsuojelulain uudistusta, jonka hallitus antanee eduskunnalle vuoden 2013 aikana.

EU:ssa saatetaan sopia päästötavoitteet vuosille 2030 ja 2040. Keskusteluja käydään myös siitä, pitäisikö uusiutuvalla energialle määritellä tavoitteet ko. vuosille ja siitä, tiukentaako EU vuoden 2020 kasviuonekaasupäästötavoitettaan nykyisestä 20 prosentista 30 prosenttiin. Lisäksi EU:n komissio valmistelee kestävyyskriteerejä biomassalle.

EU:n komission esitys 900 miljoonan päästöoikeuden vetämisestä sivuun vuosiksi 2013-2015 on käsitellyssä. Lisäksi komissio on esittänyt päästökauppajärjestelmään rakenteellisia muutoksia, jotka käytännössä vähentäisivät käytössä olevien päästöoikeuksien määrää ja nostaisivat niiden hintaa.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Emoyhtiön vapaa oma pääoma 31. joulukuuta 2012 on -7.610.415,46 euroa, josta tilikauden tulos on -7.733.629,20 euroa. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilikauden tulos siirretään edellisten tilikausien tulostilille ja että osinkoa ei jaeta.

TILINPÄÄTÖS 2012 (IFRS)

Konsernin laaja tuloslaskelma

1 000 €	Liitetieto	1.1. - 31.12.2012	1.1. - 31.12.2011
Liikevaihto	6	837 879	1 130 416
Liiketoiminnan muut tuotot	7	21 974	221 934
Materiaalit ja palvelut	8	-691 739	-979 867
Henkilöstökulut	9	-30 464	-31 478
Poistot ja arvonalentumiset	10	-50 909	-54 689
Liiketoiminnan muut kulut	11,12	-72 036	-70 758
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	13	-4 528	813
Liikevoitto/-tappio		10 177	216 371
Rahoitustuotot	14	6 467	9 510
Rahoituskulut	14	-35 581	-30 647
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-29 114	-21 137
Voitto/tappio ennen veroja		-18 937	195 234
Tuloverot	15	-245	-164
Tilikauden voitto/tappio		-19 182	195 070

Muut laajan tuloksen erät

Osuus yhteisyritysten muun laajan tuloksen eristä			
Myydyn yhteisyrityksen rahavirran suojaukset			-4 943
Myytavissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset	18	1 847	-314
Rahavirran suojaukset	18	-368	4 054
Tilikauden muut laajan tuloksen erät yhteensä		1 479	-1 203
Tilikauden laaja tulos yhteensä		-17 703	193 867

Tilikauden tuloksen jakautuminen:

Emoyhtiön omistajille		-20 855	194 400
Määräysvallattomille omistajille		1 673	669
		-19 182	195 070

Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:

Emoyhtiön omistajille		-19 376	193 197
Määräysvallattomille omistajille		1 673	669
		-17 703	193 867

Konsernin tase

1 000 €	Liitetieto	31.12.2012	31.12.2011
VARAT			
Pitkääikaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	16	274 637	281 538
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	17	790 904	806 236
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	18	748 579	751 628
Myytävissä olevat rahoitusvarat	19	3 178	3 178
Lainat ja muut saamiset	19	343 941	321 634
Pitkääikaikaiset varat yhteensä		2 161 239	2 164 214
Lyhytaikaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	22	86 075	95 340
Myyntisaamiset ja muut saamiset	20	143 681	138 857
Lyhytaikaikaiset talletukset	21		75 000
Rahavarat	21	6 995	81 201
Lyhytaikaikaiset varat yhteensä		236 751	390 398
Varat yhteensä		2 397 990	2 554 612
OMA PÄÄOMA			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
	23		
Osakepääoma		61 282	61 096
Ylikurssirahasto		336 778	385 625
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		159 485	104 614
Arvonmuutosrahasto		-9 491	-10 970
Oman pääoman ehtoiset osakslainat		29 257	0
Kertyneet voittovarot		203 734	471 959
Yhteensä		781 045	1 012 323
Määräysvallattomien omistajien osuus			
		51 062	49 039
Oma pääoma yhteensä		832 106	1 061 361

VELAT**Pitkäaikaiset velat**

Varaukset	24	3 459	3 267
Laskennalliset verovelat	25	1 004	950
Rahoitusvelat	26	1 307 844	1 260 060
Muut velat	26,28	11 017	3 171

Pitkäaikaiset velat yhteensä**1 323 324****1 267 448****Lyhytaikaiset velat**

Rahoitusvelat	26	131 773	89 935
Ostovelat ja muut velat	27	110 786	135 868

Lyhytaikaiset velat yhteensä**242 560****225 803****Velat yhteensä****1 565 884****1 493 251****Oma pääoma ja velat yhteensä****2 397 990****2 554 612**

Konsernin rahavirtalaskelma

1 000 €	Liitetieto	2012	2011
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tilikauden voitto/tappio		-19 182	195 070
Oikaisut tilikauden voittoon/tappioon	5	85 042	-134 050
Käyttöpääoman muutokset	5	-26 608	-39 654
Maksetut korot ja muut rahoituskulut		-27 394	-27 526
Saadut korot		7 713	7 247
Maksetut verot		378	-415
Liiketoiminnan nettorahavirta		19 949	672
Investointien rahavirrat			
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	4	0	8 866
Osakkuus- ja yhteisyritysten hankinta	18	0	-39 272
Osakkuus- ja yhteisyritysten myynti	4	0	325 000
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	16,17	-41 161	-25 976
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntitulot	16,17	143	981
Lainasaamisten takaisinmaksut	20	24 764	14 701
Myönnetyt lainat	20	-30 921	-10 924
Saadut osingot		3	3
Investointien nettorahavirta		-47 172	273 379
Rahoituksen rahavirrat			
Osakeannista saadut maksut	23	7 241	5 800
Omien osakkeiden lunastus	23	0	-11 200
Oman pääoman ehtoisten lainojen lisäys (+) tai vähennys (-)	23	29 257	0
Pitkäaikaisten lainojen nostot	26	93 129	32 832
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	26	-21 238	-78 882
Vakuudellisten rahoitusvelkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	26	-20 984	-47 435
Lyhytaikaisten korollisten saamisten lisäys (-) tai vähennys (+)	20,21	75 000	-74 988
Lyhytaikaisten korollisten velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	26	38 662	-39 942
Maksetut osingot		-248 050	-22 179
Rahoituksen nettorahavirta		-46 983	-235 994
Rahavarojen muutos		-74 206	38 057
Rahavarat tilikauden alussa		81 201	43 144
Rahavarojen muutos		-74 206	38 057
Rahavarat tilikauden lopussa	21	6 995	81 201

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

1 000 €	Liitetieto	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Arvon- muutos- rahasto	Sijoitun vapaan oman pääoman rahasto	Oman pääoman ehtoinen laina	Kertyneet voittovarat	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Määräys- vallattomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2011		61 280	388 210	-9 767	108 017	0	277 713	825 453	72 488	897 941
Laaja tulos										
Tilikauden tulos							194 400	194 400	669	195 070
Muut laajan tuloksen erät										
Rahavirran suojaukset				4 054				4 054		4 054
Myytavissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset				-314				-314		-314
Myydyn yhteisyrityksen rahavirran suojaukset				-4 943				-4 943		-4 943
Tilikauden laaja tulos yhteensä		0	0	-1 203	0		194 400	193 197	669	193 867
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä										
Osakeanti	23	146			4 726			4 872	928	5 800
Tytäryritysten myynti								0	-2 867	-2 867
Omien osakkeiden hankinta	4	-330	-2 585		-8 129		-155	-11 200		-11 200
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä		-184	-2 585	0	-3 403		-155	-6 328	-1 939	-8 267
Osingonjako määräysvallattomille omistajille								0	-22 179	-22 179
Oma pääoma 31.12.2011		61 096	385 625	-10 970	104 614	0	471 958	1 012 323	49 039	1 061 361
Oma pääoma 1.1.2012										
Oma pääoma 1.1.2012		61 096	385 625	-10 970	104 614	0	471 958	1 012 323	49 039	1 061 361
Laaja tulos										
Tilikauden tulos							-20 855	-20 855	1 673	-19 182
Muut laajan tuloksen erät										
Rahavirran suojaukset				-368				-368		-368
Myytavissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset				1 847				1 847		1 847
Tilikauden laaja tulos yhteensä		0	0	1 479	0	0	-20 855	-19 376	1 673	-17 703
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä										
Osingonjako	23						-247 370	-247 370		-247 370
Osakeanti	23	187			6 024			6 210	1 030	7 241
Ylikurssirahaston alentaminen	23		-48 847		48 847			0		0
Oman pääoman ehtoisen lainan nosto	23					29 257		29 257		29 257
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä		187	-48 847	0	54 871	29 257	-247 370	-211 902	1 030	-210 872
Osingonjako määräysvallattomille omistajille								0	-680	-680
Oma pääoma 31.12.2012		61 282	336 778	-9 491	159 485	29 257	203 734	781 045	51 062	832 106

Oman pääoman ehtoiset lainat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon sisällyttäen transaktiomenot. Oman pääoman ehtoisilla lainoilla ei ole eräpäivää mutta lainanottaja voi maksaa lainan takaisin valintansa mukaan yhdessä tai useammassa erässä. Lainanottajan hallituksella on oikeus päättää, että lainoille ei joltakin kuluvalta koronmaksukaudelta makseta korkoa. Maksamatta jäänyt korko ei kumuloidu seuraaville koronmääräytymisjaksoille.

Marraskuussa 2011 Pohjolan Voima Oy myi omistamansa tuulivoimaan keskittyneen tytäryhtiönsä PVO-Innopower Oy:n osakekannan Pohjolan Voiman osakkaiden suoraan omistukseen. Pohjolan Voiman omistusosuus PVO-Innopower Oy:n osakekannasta oli 74,7 %.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Sisältö

- [1 Laadintaperiaatteet](#)
- [2 Johdon harkintaa edellyttävät tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät](#)
- [3 Rahoitusriskien hallinta](#)
- [4 Myytyt pitkäaikaiset omaisuuserät ja hankitut liiketoiminnot](#)
- [5 Rahavirtalaskelman liitetiedot](#)
- [6 Liikevaihto](#)
- [7 Liiketoiminnan muut tuotot](#)
- [8 Materiaalit ja palvelut](#)
- [9 Henkilöstökulut](#)
- [10 Poistot ja arvonalentumiset](#)
- [11 Liiketoiminnan muut kulut](#)
- [12 Tutkimus- ja kehittämismenot](#)
- [13 Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista](#)
- [14 Rahoitustuotot ja -kulut](#)
- [15 Tuloverot](#)
- [16 Aineettomat hyödykkeet](#)
- [17 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet](#)
- [18 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä](#)
- [19 Myytävissä olevat sijoitukset](#)
- [20 Lainat- ja muut saamiset](#)
- [21 Rahavarat](#)
- [22 Vaihto-omaisuus](#)
- [23 Oma pääoma](#)
- [24 Varaukset](#)
- [25 Laskennalliset verovelat](#)
- [26 Rahoitusvelat](#)
- [27 Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat](#)
- [28 Johdannaisopimukset](#)
- [29 Rahoitusvarat ja -velat IAS 39:n mukaisissa ryhmissä sekä käyvät arvot](#)
- [30 Ehdolliset velat ja varat sekä hankintasuoritukset](#)
- [31 Muut vuokrasopimukset](#)
- [32 Päästöoikeudet](#)
- [33 Lähipiiritapahtumat](#)
- [34 Osakeomistuksen jakauma ja tiedot osakkeen omistajista](#)
- [35 Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat](#)

1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernin perustiedot

Pohjolan Voima Oy (PVO) tytäryhtiöineen muodostavat Pohjolan Voima konsernin. Konsernin emoyhtiön, Pohjolan Voima Oy:n rekisteröity kotipaikka on Helsinki.

Pohjolan Voima on yksityinen energia-alan konserni. Konsernin tuotantokapasiteetti koostuu 37 voimalaitoksesta, jotka sijaitsevat yli 20 paikkakunnalla. Tuotantomuotoja ovat vesi-, lämpö- ja ydinvoima. Yhtiöjärjestyksen mukaisesti PVO toimittaa sähköä ja lämpöä osakkailleen omakustannushintaperiaatteella (ns. Mankala-periaatteella) eli luovuttaa tuottamansa tai hankkimansa energian osakkailleen näiden kunkin osakesarjan omistuksen suhteessa ja kukin kyseisen osakesarjan osakas vastaa yhtiötä kohtaan yhtiöjärjestyksessä tarkemmin määritellyistä muuttuvista ja kiinteistä vuosikustannuksista. Emoyhtiön hallinnon kulut katetaan veloittamalla hallintokulut osana kiinteää vuosikustannusta yhtiöasiakirjoissa tarkemmin määritetyllä tavalla.

Jäljennöksiä konsernitilinpäätöksestä on saatavilla Internet-osoitteessa www.pohjolanvoima.fi ja PVO:n Helsingin konttorista osoitteessa Töölönkatu 4, 00100 Helsinki.

PVO:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 27.2.2013 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan yhtiökokous voi muuttaa tai hylätä tilinpäätöksen.

Laatimisperusta

Tämä on Pohjolan Voima -konsernin kolmas tilinpäätös, joka on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2012 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot täyttävät myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimukset.

Konsernitilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt konsernin noudattamia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita soveltaessaan ja jolla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty kohdassa ”Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät”.

Konsolidointiperiaatteet

Tytäryhtiöt

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Pohjolan Voima Oy:n ja sen tytäryhtiöiden tilinpäätökset. Tytäryhtiöiksi katsotaan kaikki ne yhtiöt, joiden äänivallasta Pohjolan Voima Oy omistaa joko suoraan tai välillisesti enemmän kuin 50 prosenttia tai sillä muuten on oikeus määrätä yhtiön talouden ja toiminnan periaatteista. Yleensä tämä perustuu osakeomistukseen, joka tuottaa yli puolet äänivallasta. Arvioitaessa, onko konsernilla toisessa yhtiössä määräysvalta, otetaan huomioon sellaisen potentiaalisen äänivallan olemassaolo ja vaikutus, joka on tarkasteluhetkellä toteutettavissa käyttämällä oikeus tai suorittamalla vaihto. Tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä päivästä lukien, jona konserni on saanut määräysvallan. Yhdistely lopetetaan, kun määräysvalta lakkaa. Tytäryhtiöiden tilinpäätösten laatimisperiaatteita on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Tytäryrityksen hankinnasta maksettava vastike on luovutettujen varojen, liikkeeseen laskettujen oman pääoman ehtoisten instrumenttien ja syntyvien tai vastattaviksi otettujen velkojen käypä arvo. Luovutettu vastike sisältää mahdollisesta vastikejärjestelystä johtuvan omaisuuserän tai velan käyvän arvon. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluiksi toteutuessaan. Hankinnan kohteen yksilöitävissä olevat hankitut varat sekä vastattaviksi otetut velat ja ehdolliset velat arvostetaan alun perin niiden hankinta-ajankohdan käypään arvoon. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa kirjataan hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankinnan kohteen nettovarallisuudesta. Määrä, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistetun osuuden käypä arvo yhteen laskettuina ylittävät konsernin osuuden hankitun yhtiön yksilöitävissä olevan nettovarallisuuden hankinta-ajankohdan käyvästä arvosta, kirjataan liikearvoksi. Jos luovutetun vastikkeen, määräysvallattomien omistajien osuuden ja aiemmin omistetun osuuden yhteismäärä on pienempi kuin hankitun tytäryrityksen nettovarallisuus, erotus kirjataan laajaan tuloslaskelmaan.

Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat, realisoitumattomat voitot ja sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvon alentumisesta.

Osakkuus- ja yhteisyritykset

Osakkuusyhtiöt ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, mutta joissa sillä ei ole määräysvaltaa. Huomattava vaikutusvalta syntyy pääsääntöisesti silloin, kun konserni omistaa 20-50 prosenttia yhtiön äänimäärästä tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta mutta ei

määräysvaltaa. Yhteisyritykset ovat yrityksiä, joissa konserni on sopimukseen perustuvalla järjestelyllä sitoutunut jakamaan taloudellisia ja liiketoiminnallisia periaatteita koskevan määräysvallan muiden osapuolten kanssa.

Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksistä lasketaan pääomaosuusmenetelmää käyttäen ja ne on alun perin kirjattu hankintamenuun. Tämän menetelmän mukaan konsernin osuus osakkuus- ja yhteisyrityksen tilikauden voitosta tai tappiosta esitetään tuloslaskelmassa ja osuus sellaisista omassa pääomassa tapahtuneista muutoksista, joita ei ole kirjattu sijoituskohteessa tulosvaikutteisesti esitetään omassa pääomassa. Taseessa esitetään konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen nettovarallisuudesta yhdessä hankinnasta syntyneen liikearvon (vähennettynä mahdollisilla kertyneillä arvonalennuksilla) kanssa. Pääomaosuusmenetelmän soveltaminen lopetetaan, kun sijoituksen kirjanpitoarvo osakkuus- tai yhteisyrityksessä on laskenut noltaan, ellei konserni ole sitoutunut osakkuus- tai yhteisyritysten velvoitteiden täyttämiseen. Konsernin ja sen osakkuus- tai yhteisyrityksen välisistä liiketoimista syntyneet realisoitumattomat voitot ja tappiot eliminoidaan konsernin omistusosuuden mukaisesti, jollei tappio anna viitteitä omaisuuserän arvonalentumisesta. Osakkuus- ja yhteisyritysten tilinpäätösten laatimisperiaatteita on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa

Tilikauden tuloksen jakautuminen emoyhtiön ja määräysvallattomille omistajille esitetään tuloslaskelmassa ja määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omista pääomista esitetään omana eränä taseessa oman pääoman osana.

Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneita liiketoimia käsitellään kuten konsernin omistajien kanssa toteutuneita. Kun määräysvallattomilta omistajilta ostetaan osakkeita, maksetun vastikkeen ja tytäryrityksen nettovaroista hankitun osuuden kirjanpitoarvon välinen erotus kirjataan omaan pääomaan. Myös voitot tai tappiot tytäryhtiöiden osakkeiden myynnistä määräysvallattomille omistajille kirjataan omaan pääomaan.

Kun määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta lakkaa, mahdollinen jäljelle jäävä osuus arvostetaan käypään arvoon ja kirjanpitoarvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti. Tämä käypä arvo toimii alkuperäisenä kirjanpitoarvona, kun jäljelle jäävää osuutta myöhemmin käsitellään osakkuusyrityksenä, yhteisyrityksenä tai rahoitusvaroina. Lisäksi asianomaisesta yrityksestä aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjattuja määriä käsitellään ikään kuin konserni olisi suoraan luovuttanut niihin liittyvät varat ja velat. Tämä voi tarkoittaa, että aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjatut määrät siirretään tulosvaikutteiseksi.

Ulkomaan rahan määräiset tapahtumat

Konsernin ja emoyhtiön ja kaikkien sen tytär-, osakkuus- ja yhteisyritysten toiminta- ja esittämismuutuuksia on euro.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat muunnetaan euroiksi Euroopan keskuspankin noteeraamaan tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaan rahan määräiset saamiset ja velat muunnetaan euroiksi tilinpäätöspäivän kurssia käyttäen. Liiketapahtumista ja monetaaristen saamisten ja velkojen muuntamisesta syntyneet kurssivoitot ja -tappiot kirjataan tuloslaskelmaan, paitsi silloin, kun ne täyttävät kassavirran tai nettoinvestoinnin suojauslaskennan kriteerit, ne kirjataan omaan pääomaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolella. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät tuloslaskelman eriin rahoitustuotot ja -kulut. Ei-monetaariset hankintamenuun arvostetut erät arvostetaan tapahtumapäivän kurssiin. Konsernissa ei ole ei-monetaarisia käypään arvoon arvostettavia ulkomaan rahan määräisiä eriä.

Myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät

Pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmä) luokitellaan myytävänä oleviksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Myytävänä olevaksi luokittelun edellytyksien katsotaan täyttyvän, kun myynti on erittäin todennäköinen ja omaisuuserä (tai luovutettavien erien ryhmä) on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan yleisin ja tavanomaisin ehdoin, ja kun johto on sitoutunut myyntiin ja myynnin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokittelusta. Luokitteluhetkestä lähtien myytävänä olevat omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmä) arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempana myynnistä aiheutuville menoilla vähennettynä käypään arvoon. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä.

Tuloutusperiaatteet

Konserni toimii energialiiketoiminnassaan omakustannushintaperiaatteella. Energiaan liittyvässä palveluliiketoiminnassa konserni ei toimi omakustannushintaperiaatteella. Tuotot määräytyvät saadun vastikkeen perusteella energiaa tai palveluja luovutettaessa. Kaikki tuotot esitetään vähennettynä myyntiin perustuvilla välillisillä veroilla. Tuotot on kirjattu seuraavasti:

Energian myynti ja muu liikevaihto

Energian myyntituotot kirjataan toimituksen perusteella. Kirjatut myyntituotot osakkaille perustuvat toimitettuihin määriin. Palvelumyyntiin sisältyy pääasiassa käyttö-, kunnossapito-, verkko- ja hallintopalvelumyynnejä. Palvelujen myyntituotot kirjataan tuloksi sillä tilikaudella, jolla palvelu tuotetaan asiakkaalle.

Muut tuotot

Tavanomaisen liiketoiminnan ulkopuoliset tuotot sisältyvät muihin tuottoihin. Tähän ryhmään luetaan vuokratuotot ja kertaluonteiset erät kuten aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot. Vuokratuotot tuloutetaan tasaerinä vuokratuotolle. Käyttöomaisuushyödykkeiden myynti tuloutetaan toimituksen tapahtunutta ja omistukseen liittyvien merkittävien riskien ja etujen siirryttyä ostajalle.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimus- ja kehittämismenot kirjataan kuluksi, kun ne syntyvät ja ne sisältyvät konsernituloslaskelman muihin kuluihin. Mikäli kehittämismenojen arvioidaan kerryttävän tuloja tulevaisuudessa, kyseiset menot aktivoidaan aineettomiksi hyödykkeiksi ja kirjataan kuluksi oletetun taloudellisen vaikutusajan aikana. Konsernissa ei ole tällä hetkellä aktivointiedellytykset täyttäviä kehittämismenoja.

Korkotuotot ja osingot

Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet paitsi, jos ne johtuvat voimalaitoksen rakentamisesta. Tällöin vieraan pääoman menot aktivoidaan osaksi kyseisen hyödykkeen hankintamenoa.

Tuloverot

PVO toimittaa sähköä ja lämpöä osakkailleen omakustannushintaperiaatteella (ns. Mankala- periaatteella) eli luovuttaa tuottamansa tai hankkimansa energian osakkailleen näiden kunkin osakesarjan omistuksen suhteessa. Omakustannushintaperiaatteen mukaan konserni ei tule maksamaan veroa energialiiketoiminnastaan, joten konserni ei kirjaa laskennallisia verovelkoja energialiiketoiminnassaan. Energiaan liittyvästä palveluliiketoiminnasta konserni kirjaa tuloverot ja laskennalliset verovelat.

Tuloslaskelman verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin kausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata, kun kyseessä on alun perin kirjanpitoon merkittävä omaisuuserä tai velka eikä kyseessä ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä tällaisen omaisuus- tai velkaerän kirjaaminen vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon liiketoimen toteutumisaikana. Verotuksessa vähennyskeltottomasta liikearvosta ei kirjata laskennallista veroa eikä tytäryritysten jakamattomista voittovaroista kirjata laskennallista veroa siltä osin, kuin ero ei todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista, käyttämättömistä verotuksellisista tappioista ja hankintojen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin arvostuksista.

Laskennalliset verot on laskettu käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjä verokantoja. Laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä saaduilla avustuksilla, kertyneillä poistolla ja mahdollisilla arvonalennuksilla. Alkuperäinen hankintameno sisältää menot, jotka johtuvat välittömästi kyseisen hyödykkeen hankinnasta. Ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan tasapoistoina kuluksi tuloslaskelmaan seuraaviin arvioituihin taloudellisiin vaikutusaikoihin perustuen:

Tietokoneohjelmistot 3-10 vuotta

Muut aineettomat hyödykkeet 5-10 vuotta.

Liikearvosta ja muista aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata säännönmukaisia poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika on arvioitu olevan Vesilakiin perustuvalla käyttöoikeudella vesivoimaan sekä Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta perustuvalla erityisillä käyttöoikeuksilla voimajohtokatuihin ja -ma-alueisiin.

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenoista, joka ylittää konsernin osuuden tytäryhtiön tai osakkuus- tai yhteisyrityksen yksilöitävissä olevan nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Liikearvoista ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Liikearvosta kirjattuja arvonalentumistappioita ei peruuteta. Liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten rahavirtaa tuottaville yksiköille, tai jos kyseessä on osakkuus- tai yhteisyritys, liikearvo sisältyy kyseisen osakkuus- tai yhteisyrityksen hankintamenoa. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä arvonalentumisilla.

Päästöoikeudet

Aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvät myös hiilidioksidi (CO₂) -päästöoikeudet. Päästöoikeudet kirjataan hankintahintaisina ja ne esitetään taseessa omana eränään. Vastikkeetta saadut päästöoikeudet ovat taseen ulkopuolista varallisuutta. Palautettavia päästöoikeuksia koskeva velvoite kirjataan hallussa olevien päästöoikeuksien kirjanpitoarvolla lyhytaikaisiin velkoihin. Jos päästöoikeuksia ei ole riittävästi kattamaan toteutuneita päästöjä, kirjataan puuttuvista päästöoikeuksista lyhytaikainen velka tilinpäätöspäivän markkina-arvolla. Päästöoikeudet ja niihin liittyvät velvoitteet kirjataan pois taseesta, kun ne toimitetaan velvoitteiden kattamiseksi tai myydään. Päästöoikeuksista ei kirjata poistoja. Päästöoikeuksien myynnit sisältyvät liikevaihtoon (Muu myynti) ja päästöoikeushankinnat kirjataan tuloslaskelmaan Materiaalit ja palvelut -ryhmään.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Konsernin käyttöomaisuus arvostetaan taseessa alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä saaduilla avustuksilla, kertyneillä poistoilla sekä mahdollisilla arvonalennuksilla. Alkuperäinen hankintameno sisältää menot, jotka johtuvat välittömästi kyseisen hyödykkeen hankinnasta.

Hankintamenoon sisällytetään myös ehdot täyttävän hyödykkeen rakennusaikaiset vieraan pääoman menot. Näitä ovat rakennusaikaisiin velkoihin liittyvät korkokulut. Lisäksi aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen hankintameno sisältää arvioidut hyödykkeen purkamisesta, siirtämisestä ja alkuperäiseen tilaan palauttamisesta aiheutuvat menot.

Maa- ja vesialueista ei tehdä poistoja. Muu aineellinen käyttöomaisuus poistetaan tasapoistomenetelmällä niiden arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Käytöstä poistamisesta aiheutuneet kulut poistetaan sen voimalaitoksen taloudellisen vaikutusajan kuluessa, johon ne liittyvät.

Tasapoistot perustuvat seuraaviin odotettuihin taloudellisiin pitoaikoihin:

Vesivoimalaitosten rakennukset, rakennelmat ja koneet 40-80 vuotta
Lauhdevoimalaitosten rakennukset, rakennelmat ja koneet 5-25 vuotta
Yhdistettyjen sähkön ja lämmön tuotantolaitosten rakennukset,
rakennelmat ja koneet 4-35 vuotta
Kytinkentät ja voimajohdot 10-45 vuotta
Muut rakennukset ja rakennelmat 10-25 vuotta
Muut koneet ja kalusto 3-20 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet 3-40 vuotta.

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika oikaistaan tarvittaessa kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Mikäli käyttöomaisuushyödyke koostuu useammasta osasta, joiden taloudelliset vaikutusajat ovat eri pituiset, kukin osa käsitellään erillisenä hyödykkeenä. Tällöin osan uusimiseen liittyvät menot aktivoidaan ja uusimisen yhteydessä mahdollinen jäljellä oleva kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta. Muussa tapauksessa myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määritettävissä.

Vuosittain toistuvat korjaus- ja huoltomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet. Voimalaitosten modernisointeihin ja ylläpitoon liittyvät investoinnit aktivoidaan.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja tappiot määritetään vertaamalla myyntituloa kirjanpitoarvoon ja ne merkitään tuloslaskelmaan erään Liiketoiminnan muut tuotot tai Liiketoiminnan muut kulut.

Poistojen kirjaaminen lopetetaan tilanteessa, jossa aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot -standardin mukaisesti.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset, esimerkiksi valtiolta saadut aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintoihin liittyvät avustukset, kirjataan aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että ne tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen edellytykset. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Sellaiset avustukset, jotka on saatu korvaukseksi syntyneistä menoista, tuloutetaan sillä tilikaudella kun avustuksen kohteeseen liittyvät menot merkitään kuluiksi. Tällaiset avustukset esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmällä. Hankintameno muodostuu raaka-aineista ja muista välittömistä menoista. Vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvoa ei alenneta sen hankintamenoa pienemmäksi, koska konsernin energialiiketoiminta toimii omakustannushintaperiaatteella, jolloin vaihto-omaisuuden nettorealisointiarvo kattaa aina sen hankintamenot.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Rahoitusleasingsopimukset

Käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, joissa konsernille vuokralle ottajana on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimukset merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana käyttöomaisuushyödykkeeksi ja rahoitusleasingvelaksi hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Rahoitusleasingvelat sisältyvät pitkä- ja lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin erääntymisensä mukaan. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että tilikausittain jäljellä olevalle velalle muodostuu samansuuruinen korkoprosentti.

Konsernissa myynti- ja takaisinvuokrausjärjestelyn myynti- ja vuokrasopimukset käsitellään IFRS:n mukaan yhtenä kokonaisuutena rahoitusjärjestelynä. Myynti ei siirrä omistamiselle ominaisia riskejä ja etuja ostajalle, jolloin taseesta poiskirjaamisen kriteerit eivät myyjällä, vuokralle ottajalla täyty. IAS 17 ei

sovellu järjestelyyn sisältyvään vuokrasopimukseen, koska järjestely ei siirrä käyttöoikeutta järjestelyn kohteena oleviin omaisuuseriin.

Rahoitusleasingsopimuksissa on kyse vakuudellisesta rahoitusvelasta, johon sovelletaan IFRS:n rahoitusvelkoja koskevia laskentaperiaatteita (IAS 39). Velka arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon siten, että kaikki rahoitusyhtiölle suoritettavat maksut jaetaan rahoitusmenoon ja pääoman lyhennykseen efektiivisen koron menetelmällä.

Muut vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Muiden vuokrasopimusten perusteella määräytyvät vuokrat kirjataan tuloslaskelmaan tasasuuruusina kuluerinä vuokra-ajan kuluessa.

Muiden vuokrasopimusten perusteella saadut vuokratuotot, konserni vuokralle antajana, kirjataan tuloslaskelmaan Liiketoiminnan muihin tuottoihin tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Konserni vuokralle antajana

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet olennaisilta osilta vuokralle ottajalle, käsitellään rahoitusleasingsopimuksina ja kirjataan taseeseen saamisina. Saaminen kirjataan nykyarvoon. Rahoitusleasingsopimuksen rahoitustuotto tuloutetaan vuokra-aikana siten, että jäljellä oleva nettosijoitus tuottaa kullakin kaudella samansuuruisen tuottoasteen vuokra-ajan kuluessa.

Muilla kuin rahoitusleasingsopimuksilla vuokralle annetut hyödykkeet sisältyvät taseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Niistä tehdään poistot taloudellisena vaikutusajana, kuten vastaavista omassa käytössä olevista aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä. Vuokratuotot merkitään tulosvaikutteisesti tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Järjestelyt, jotka sisältävät vuokrasopimuksen

Konsernilla on järjestelyjä, joihin sisältyy vuokrasopimuskomponentti. Se, onko kyseessä oleva järjestely IFRIC 4 Miten määritetään sisältääkö järjestely vuokrasopimuksen -tulkinnan tarkoittama vuokrasopimus tai sisältääkö se vuokrasopimuksen, määritellään järjestelyn tosiasiallisen sisällön perusteella. Tällöin on arvioitu seuraavia tekijöitä:

- riippuko järjestelyn toteutuminen tietyn hyödykkeen tai tiettyjen hyödykkeiden käyttämisestä, ja
- tuottaako järjestely oikeuden käyttää hyödykettä.

Kun järjestely sisältää vuokrasopimuksen, vuokrasopimusosuuteen on sovellettu IAS 17:n vaatimuksia. Järjestelyn muihin osatekijöihin sovelletaan niitä koskevien IFRS-standardien säännöksiä.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentuminen

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättämispäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo, taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet. Arvonalentumistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla, eli sillä alimmalla yksikkötasolla, joka on pääosin muista yksiköistä riippumaton, ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa ja pitkälle riippumattomia muiden vastaavien yksiköiden rahavirroista.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttauskorona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisriskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Mikäli arvonalentumistappio kohdistuu rahavirtaa tuottavaan yksikköön, se kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasasuhteisesti. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Muusta omaisuuserästä kuin liikearvosta kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan siinä tapauksessa, että on tapahtunut muutos niissä arvioissa, joita on käytetty määrittäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä omaisuuserän kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä käypään arvoon. Rahoitusvarat kirjataan taseesta pois silloin, kun oikeudet sijoituksen rahavirtoihin lakkaavat olemasta voimassa tai ne on siirretty ja konserni on siirtänyt olennaisilta osin omistamiseen liittyvät riskit ja edut.

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu alkuperäisen hankinnan yhteydessä rahoitusvarojen käyttötarkoituksen perusteella.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat rahoitusvaroja, jotka on hankittu joko kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi tai rahoitusvaroja, jotka luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tähän ryhmään. Johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Tähän ryhmään kuuluvat konsernin kaikki johdannaiset, sillä konsernissa ei sovelleta suojauslaskentaa. Johdannaiset sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin paitsi, jos ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluessa, jolloin ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin. Silloin kun johdannaisten arvo on negatiivinen, ne luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvelkoihin. Erä sisältyy muihin pitkäaikaisiin velkoihin, paitsi jos ne erääntyvät alle 12 kuukauden kuluessa, erä sisältyy silloin lyhytaikaisiin velkoihin. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaismuuttamattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Tähän ryhmään sisältyvät konsernin myynti- ja lainasaamiset. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen laina- ja muut saamiset arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon ja ne sisältyvät lyhytaikaisiin ja pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin; viimeksi mainittuihin, mikäli ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluessa. Myyntisaamiset kirjataan taseeseen niiden alkuperäiseen nimellisarvoon, mikä vastaa niiden käypää arvoa. Yhtiön myöntämät lainat, joilla on määrätty eräpäivä, arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmää käyttäen ja ne joilla ei ole eräpäivää arvostetaan hankintamenuon.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaismuuttamattomia varoja, jotka on nimenomaisesti määrätty tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu muuhun ryhmään. Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, paitsi jos ne on tarkoitus pitää alle 12 kuukauden ajan tilinpäätöspäivästä lähtien, jolloin ne sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin. Myytävissä olevat rahoitusvarat kirjataan alun perin kirjanpitoon niiden hankintamenuon sisältäen transaktiomenot ja ne arvostetaan myöhemmin käypään arvoon. Noteeraamattomat arvopaperit, joiden käypä arvo ei ole luotettavasti määriteltävissä, merkitään taseeseen hankintamenuon suuruusena. Myytävissä olevien rahoitusvarojen realisoitumattomat käyvän arvon muutokset merkitään omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio. Konsernin myytävissä olevat rahoitusvarat sisältävät sijoituksia noteeraamattomiin osakkeisiin, jotka on arvostettu hankintamenuon. Osakkeiden markkinat ovat epälikvidit, eikä yhtiö ole oikeissa luopua osakkeista.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään 3 kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Konserni arvioi tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että yksittäisen rahoitusvaran tai rahoitusvarojen ryhmän arvo on alentunut. Jos on objektiivista näyttöä siitä, että erän arvo on alentunut, tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Jos myytävissä olevaksi rahoitusvaraksi luokitellun rahoitusvaran tai varojen ryhmän arvonalentumisesta on näyttöä, arvonorotusrahastoon kertynyt tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Mikäli myöhemmin arvonalennustappion määrä pienenee, myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen oman pääoman ehtoisten sijoitusten arvonalentumistappiota ei peruuteta tuloksen kautta. Konserni kirjaa myyntisaamisesta arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat kirjataan alun perin kirjanpitoon käypään arvoon transaktiomenoilla vähennettynä. Myöhemmin kaikki rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin ja ne voivat olla korollisia ja korottomia.

Lainalmiiteistä maksettavat palkkiot kirjataan lainaan liittyvinä transaktiomenoina siltä osin kuin limiitin käyttäminen on todennäköistä. Tällöin palkkio merkitään taseeseen, kunnes laina nostetaan. Lainan noston yhteydessä lainasitoumuksiin liittyvä järjestelypalkkio merkitään osaksi transaktiokuluja. Siltä osin kuin ei ole todennäköistä, että lainasitoumusta tullaan nostamaan, järjestelypalkkio kirjataan ennakkomaksuksi ja jaksotetaan kuluksi lainasitoumuksen ajanjaksolle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin kirjataan johdannaissopimuksiin perustuvat velat. Nämä käsitellään käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen tapaan ja ne sisältyvät lyhytaikaisiin velkoihin, jos ne tullaan suorittamaan alle 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä. Muulloin ne sisältyvät pitkäaikaisiin velkoihin.

Johdannaiset

Johdannaissopimukset merkitään taseeseen käypään arvoon sinä päivänä, kun konsernista tulee johdannaissopimuksen osapuoli ja arvostetaan aina jatkossa tilinpäätöshetken käypään arvoon. Tästä syntyvän voiton tai tappion kirjaaminen riippuu siitä, sovelletaanko johdannaiseen IAS 39 mukaista suojauslaskentaa vai ei.

Konsernin yhteisyritys Teollisuuden Voima Oyj (TVO) yhdistellään konsernitiilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen, kts. laadintaperiaatteet Osakkuus- ja yhteisyritykset. TVO käyttää johdannaissopimuksia suojaautukseen polttoainehankintojen valuuttariskiltä ja lainojen valuutta- ja

korkoriskiltä. IAS 39:n mukaisen suojauslaskennan piiriin kuuluu TVO:n uraanin hankintasopimusten valuuttakurssiriskiltä suojautumiseen käytetyt instrumentit (valuuttatermiinit, valuuttavaihtosopimukset) ja osa TVO:n lainasopimusten korkorahavirtojen heilahtelulta suojautumiseen tehdyistä koronvaihtosopimuksista. TVO dokumentoi sekä suojausta aloitettaessa että sen jälkeen arvionsa siitä, ovatko suojausliiketoimissa käytettävät johdannaisopimukset tehokkaita kumoamaan suojattavien kohteiden rahavirtojen muutokset.

TVO soveltaa sekä rahavirran että käyvän arvon suojauslaskentaa. Rahavirran suojausiksi määritettyjen, ehdot täyttävien valuutta- ja korkojohdannaisten käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman arvonmuutosrahastossa. Tehottomaan osuuteen liittyvä voitto tai tappio kirjataan välittömästi rahoitustuottoihin tai -kuluihin, siltä osin kun niitä ei aktivoida osaksi keskeneräisen laitosinvestoinnin rakentamisen hankintamenoa. Omaan pääomaan kertyneet käypien arvojen muutokset siirretään tulosvaikutteisiksi sillä kaudella, jolloin suojauskohde vaikuttaa voittoon tai tappioon. Kun suojausinstrumentti eräännyy tai myydään tai kun suojaus ei enää täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä, omaan pääomaan sillä hetkellä sisältyvät kertyneet voitot tai tappiot jäävät omaan pääomaan, ja ne kirjataan tuloslaskelmaan vasta, kun ennakoitu liiketoimi merkitään tuloslaskelmaan. Jos ennakoidun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omassa pääomassa esitetty kertynyt voitto tai tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelman rahoituseriin.

TVO soveltaa käyvän arvon suojausta julkisesti noteerattujen kiinteäkorkoisten velkojen korkoriskin suojauksessa. Johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutokset, jotka täyttävät käyvän arvon suojauslaskennan kriteerit ja niihin liittyvien suojauskohteiden korkoriskistä aiheutuva käyvän arvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti tuloslaskelman rahoituseriin. Lainojen tasearvot ja lainoihin kohdistuvien suojausinstrumenttien käyvät arvot sisällytetään korollisiin velkoihin ja varoihin. Jos suojauslaskennan kriteerit eivät enää täyty, suojattavaan lainaan tehdyt oikaisut puretaan tuloslaskelmaan efektiivisen koron menetelmällä lainan jäljellä olevalle maturiteetille.

TVO esittää suojauslaskennan ulkopuolelle jäävien korko-optioiden ja eräiden koronvaihtosopimusten sekä valuuttatermiinien käyvän arvon muutokset rahoitustuotoissa ja -kuluissa siltä osin, kun niitä ei aktivoida keskeneräisen voimalaitosinvestoinnin rakentamisesta aiheutuvaan hankintamenoon.

Muilla konserniyhtiöllä on johdannaisia, jotka eivät täytä IAS 39 mukaisia suojauslaskennan soveltamisedellytyksiä. Tällaisia ovat eräät koronvaihtosopimukset, joiden avulla vaihtuvakorkoisia lainoja on muutettu kiinteäkorkoisiksi sekä polttoainehankintojen valuuttariskiä suojaavat termiinisolopimukset. Johdannaiset kirjataan käypään arvoon taseen varoihin tai velkoihin. Näistä valuutta- ja korkojohdannaisista syntyvät käyvän arvon muutokset esitetään tulosvaikutteisesti rahoitustuotoissa ja -kuluissa. Johdannaiset esitetään taseessa eräpäivänsä mukaan joko pitkä- tai lyhytaikaisina varoina tai velkoina.

Työsuhde-etuudet

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuuspohjaisiksi tai maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Konsernilla ei ole etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä. Konsernin henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkevakuutusyhtiöissä oleva TyEL-eläkevakuutus on käsitelty maksupohjaisena järjestelyinä kuten myös eräät vapaaehtoiset eläkevakuutukset. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yksikölle eikä konsernilla ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset merkitään tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee.

Varaukset ja ehdolliset velat

Konserni kirjaa varaukset ympäristön alkuperäiseen tilaan palauttamisesta, hyödykkeen käytöstä poistamisesta ja lakiin perustuvista vaateista silloin, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus arvioitavissa luotettavasti.

Varaukset arvostetaan velvoitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta tarkasteluhetkellä ja veloitteeseen liittyvistä riskeistä. Ajan kulumisesta johtuva varauksen lisäys kirjataan korkokuluksi. Jos osasta velvoitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Konsernin jatkuvaan liiketoimintaan liittyvistä menoista ei kirjata varausta etukäteen.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

Ympäristövaraukset

Ympäristökustannusten varaukset kirjataan perustuen nykyisiin tulkintoihin ympäristönsuojelulaeista ja -säännöksistä, kun on todennäköistä, että on syntynyt velvoite, jonka määrä on luotettavasti arvioitavissa. Ne ympäristökustannukset, jotka ovat syntyneet korjattaessa olosuhteita, jotka johtuvat aikaisempien tilikausien toiminnosta ja jotka eivät enää kerrytä tuloja nykyhetkellä tai tulevaisuudessa kirjataan vuosikuluiksi.

Tuhkan käsittely

Konsernin yhtiöillä voi olla välivarastoituna prosessissa syntynyttä jäteveronalaista tuhkaa, jolle on olemassa hyötykäyttökohde, hyötykäyttökohdetta etsitään tai hyötykäyttökohdetta ei ole, jolloin veronalainen jäte toimitetaan kaatopaikalle. Tilinpäätökseen on tällöin jaksotettu kulu, joka vastaa parasta arviota siitä, kuinka paljon tilinpäätöshetkellä välivarastossa olevan tuhkan käsittely tulee konsernin yhtiöille maksamaan.

Hyödykkeen käytöstä poistamiseen liittyvät velvoitteet

Hyödykkeen käytöstä poistamiseen liittyvä velvoite kirjataan silloin, kun konsernilla on sopimukseen perustuva velvoite tai kun on olemassa oikeudellinen velvoite ja tämän velvoitteen määrä sekä sen rajattu taloudellinen vaikutusaika voidaan arvioida luotettavasti. Hyödykkeen käytöstä poistamiseen liittyvä velvoite kirjataan osana kyseisen hyödykkeen hankintamenoa, kun laitos otetaan käyttöön tai kun ympäristön vahingoittuminen on tapahtunut. Menot kirjataan poistoina hyödykkeen jäljellä olevan taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Ydinjätehuoltovastuuseen liittyvät varat ja varaus

Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) tulososuuteen vaikuttaa olennaisesti ydinjätehuoltovastuun käsittely TVO:n ydinenergialain mukainen ydinjätehuoltovastuu katetaan maksamalla Valtion ydinjätehuoltorahastoon ydinjätehuoltomaksu. Vastuu kattaa kaikki tulevat olemassa olevan ydinjätteen käsittelystä aiheutuvat kulut mukaan luettuna ydinvoimalaitosten käytöstä poiston ja käytetyn polttoaineen loppusijoituskustannukset.

TVO:n konsernitilinpäätöksessä rahasto-osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta esitetään pitkäaikaisissa varoissa noudattaen IFRIC 5 -tulkintaa. Ydinjätehuoltovastuu esitetään varauksena pitkäaikaisissa veloissa. Ydinjätehuollon varauksen käypä arvo lasketaan diskonttaamalla kassavirrat, jotka perustuvat suunnitelmiin arvioiduista tulevista toimenpiteistä ja niiden kustannuksista huomioiden jo tehdyt toimenpiteet.

Ydinvoimalaitoksen käytöstä poistamiseen liittyvän varauksen alkuperäinen nykyarvo (ydinvoimalaitoksen käyttöönottohetkellä) on kirjattu investointina taseeseen ja sitä oikaistaan myöhemmin suunnitelmaan tulevilla muutoksilla. Käytöstä poistamiseen liittyvästä investoinnista tehdään poistot ydinvoimalaitoksen ennakkoidun käyttöajan kuluessa.

Käytettyyn ydinpolttoaineeseen liittyvä varaus kattaa tulevat ydinjätteen loppusijoituskustannukset kunkin tilikauden loppuun saakka. Käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoittamiseen liittyvät kustannukset kirjataan kuluksi laitoksen käyttöaikana polttoaineen käytön perusteella. Suunnitelmiin tulevien muutosten vaikutus kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan perustuen käytetyn polttoaineen määrään kunkin tilikauden loppuun mennessä.

Rahan aika-arvo otetaan huomioon kirjaamalla ydinjätehuoltovarauksen diskonttaukseen liittyvä korkokulu tuloslaskelmaan.

Oma pääoma

PVO:lla on 19 osakesarjaa. Kukin osakesarja oikeuttaa tietyn tytäryhtiön, osakkuus- tai yhteisyrityksen tuottamaan energiaan. Osakas on oikeutettu energiaan osakeomistuksen suhteellisen osuuden mukaan yksittäisen osakesarjan osakkeista.

Osakkeista yhtiön perustamisen yhteydessä ja osakepääoman korotuksina saadut suoritukset on kirjattu osakepääomaan, ylikurssirahastoon ja 1.9.2006 jälkeen myös sijoitetun vapaan pääoman rahastoon.

Osakekohtainen tulos

Konserni ei esitä osakekohtaista tulosta, koska emoyritys toimii omakustannushintaperiaatteella. PVO:n osakkeet eivät myöskään ole julkisen kaupankäynnin kohteena.

Oman pääoman ehtoiset osakaslainat

Omaan pääoman ehtoiset osakaslainat käsitellään omana pääomana. Oman pääoman ehtoiset osakaslainat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon sisällyttäen transaktiomenot. Oman pääoman ehtoisille osakaslainoille ei ole eräpäivää mutta lainanottaja voi maksaa lainan takaisin valintansa mukaan yhdessä tai useammassa erässä. Lainanottajan hallituksella on oikeus päättää, että lainoille ei joltakin kuluvalta koronmaksukaudelta makseta korkoa. Maksamatta jäänyt korko ei kumuloidu seuraaville koronmääräytymisjaksoille. Oman pääoman ehtoinen osakaslaina on vakuudeton ja muita velkasitoumuksia heikommassa etuoikeusasemassa. Sen etuoikeusasema on kuitenkin parempi kuin muilla yhtiön omaan pääomaan luettavilla erillä.

Oman pääoman ehtoisten osakaslainojen korot kirjataan velaksi, kun velvollisuus korkojen maksamiseksi on syntynyt. Korkokulut kirjataan maksuperusteisesti suoraan kertyneisiin voittovaroihin eikä niitä kirjata tilikauden tulokseen.

Segmentti-informaatio

IFRS 8 Toimintasegmentit - standardin noudattaminen on pakollinen ainoastaan julkisesti noteeratuille yhtiöille sekä yhtiölle, jotka aikovat laskea liikkeeseen oman tai vieraan pääoman ehtoisia arvopapereita. Konsernista ei esitetä segmentti-informaatiota. Pohjolan Voima Oy:n osake ei ole julkisen kaupankäynnin kohteena eikä yhtiö ole laskenut liikkeelle oman tai vieraan pääoman ehtoisia arvopapereita.

Uusien ja uudistettujen IFRS-standardien, tulkintojen sekä standardien muutosten käyttöönotto

Konsernitilinpäätös on laadittu noudattaen samoja laadintaperiaatteita kuin vuonna 2011. Seuraavilla vuonna 2012 voimaan tulleilla muutoksilla ei ole vaikutusta konsernitilinpäätökseen:

- IFRS 7 (muutos) Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot - Taseesta pois kirjaaminen
- IFRS 1 (muutos) Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto - Kiinteitä päivämääriä ja hyperinflaatiota koskeva muutos
- IAS 12 (muutos) Tuloverot - Laskennalliset verot.

Konserni ottaa käyttöön seuraavat vuonna 2012 julkaistut standardit, tulkinnat ja muutokset olemassa oleviin standardeihin ja tulkintoihin vuoden 2013

tilinpäätöksessään. Näillä muutoksilla ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

- IAS 1 (muutos) Tilinpäätöksen esittäminen - Laajan tuloksen erien ryhmitteleminen
- IAS 19 (muutos) Työsuhde-etuudet - Vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden kirjaaminen
- IFRS 1* (muutos) Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto - Julkiselta vallalta saatuja lainoja koskeva muutos
- IFRS 7 (muutos) Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot - Liitetieto-vaatimusten lisääminen
- IFRS 13 Käyvän arvon määrittäminen - Ohjeistus käyvän arvon määrittämisestä
- IFRIC 20 Pintamaan poistamisesta aiheutuvat menot avolouhoksen tuotantovaiheessa
- Vuosittaiset parannukset 2011* - IASB julkaisi toukokuussa 2012 parannuksia seuraaviin standardeihin :
- IFRS 1 IFRS standardien ensimmäinen käyttöönotto
- IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen
- IAS 16 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Konserni ottaa käyttöön vuonna 2014 tai myöhemmin seuraavat standardit, tulkinnat ja muutokset olemassa oleviin standardeihin. Konsernin johto on selvittämässä standardien ja muutosten mahdollista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

- IFRS 10, 11 ja 12 (muutos) Siirtymäsäännöt - Siirtymäsääntöjä helpotetaan siten, että oikaistuja vertailutietoja vaaditaan vain yhdeltä tilikaudelta
- IFRS 10 (muutos) Konsernitilinpäätös - Määräysvallan käsitteen soveltamista selvittäessä, onko sijoittajalla määräysvalta ja onko sen yhdistettävä sijoituskohde konsernitilinpäätökseensä.
- IFRS 11 (muutos) Yhteisjärjestelyt - Kahdentyyppiset yhteisjärjestelyt: Yhteisen toiminnon osapuolilla on varoja koskevia oikeuksia ja järjestelyyn liittyviä velvoitteita, osapuolet käsittelevät kirjanpidossaan osuutensa varoista, veloista, tuotoista ja kuluista. Yhteisyrityksessä osapuolilla on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen, osapuolet käsittelevät osuutensa pääomaosuusmenetelmällä.
- IFRS 12 (muutos) Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä
- IAS 27 (uudistettu) Erillistilinpäätös
- IAS 28 (uudistettu) Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä - Pääomaosuus-menetelmän soveltaminen
- IAS 32 (muutos) Rahoitusinstrumentit; esittämistapa - Rahoitusvaroihin kuuluvan erän ja rahoitusvelan vähentäminen toisistaan taseessa
- IFRS 10,12 ja IAS 27 * (muutos) koskien sijoitusyhteisöjä
- IFRS 9 * Rahoitusinstrumentit

* Kyseistä standardia, tulkintaa tai muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

2. Johdon harkintaa edellyttävät tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Konsernin johto tekee harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka koskevat tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valintaa ja niiden soveltamista. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassa olevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoisia kirjaamis-, arvostamis- tai esittämistapoja.

Konsernitilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot ja oletukset pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Ennusteita ja harkintoja arvioidaan jatkuvasti ja ne perustuvat historiallisiin kokemuksiin sekä tulevaisuutta koskeviin tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidettyihin olettamuksiin. Konsernissa seurataan arvioiden ja olettamusten toteutumista sekä näiden taustalla olevien tekijöiden muutoksia säännöllisesti yhdessä liiketoimintayksiköiden kanssa käyttämällä useita sekä sisäisiä että ulkoisia tietolähteitä. Mahdolliset arvioiden ja olettamusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai olettamusta korjataan ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Arvon alentumistestaus

Konsernissa testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta liikearvo ja ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Muun pitkäaikaisen omaisuuden arvonalentumistestauksia tehdään silloin, kun on viitteitä siitä, että omaisuuserän arvo saattaa olla alentunut. Arviona testauksissa käytetään tulevia diskontattuja rahavirtoja, jotka voidaan saada omaisuuserän käytöllä ja sen mahdollisella myymisellä.

Pohjolan Voima on ns. Mankala-yhtiö, joka toimii omakustannushintaperiaatetta noudattaen. Yhtiöasiakirjojen mukaan osakkaat ovat velvollisia maksamaan saamansa sähkön hinnassa konsernin kaikki kulut mukaan lukien käyttöomaisuuden poistot. Arvioitaessa mahdollisia omaisuuserien arvonalentumisia ja tästä seuraavia arvonalentumistappioiden kirjaustarpeita kerrytettävissä olevien rahamäärien kautta, vastaavat kerrytettävissä olevat rahamäärät aina eräitä poikkeustapauksia lukuun ottamatta omaisuuserän kirjanpitoarvoa eikä tarvetta arvonalentumisten kirjaamiseen näin ollen pääsääntöisesti synny.

Ympäristövaraukset

Yhtiön toimintaa säätelevät lukuisat ympäristöön liittyvät lait ja määräykset. Konserni toimii kaikkien voimassa olevien ympäristöön liittyvien säädösten mukaisesti. Yhtiö on arvioinut toiminnalleen tavanomaiset ympäristösuojeluun liittyvät kustannukset säädösten edellyttämien velvollisuuksien kattamiseksi.

Oikeudelliset vastuut

Johdon arviointia edellytetään mahdollisten oikeudenkäynteihin liittyvien varausten arvostamisessa ja kirjaamisessa. Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti.

3. Rahoitusriskien hallinta

Pohjolan Voiman rahoitus ja rahoitusriskien hallinta hoidetaan keskitetysti emoyhtiössä yhtiön hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti. Pohjolan Voiman liiketoiminnan rahoitusriskit liittyvät likvideetti-, markkina- ja luottoriskeihin. Rahoituksen tehtävänä on varmistaa rahoituksen osalta konsernin toimintoja koskevien päätösten häiriötön toteutus ja tukea valinnoillaan sähkön hinnan edullisuutta.

Johdannaissopimuksia solmitaan vain suojaustarkoituksessa. Pohjolan Voimassa ei sovelleta IFRS:n tarkoittamaa suojauslaskentaa.

Maksuvalmius- ja jälleerahoitusriski

Maksuvalmius- ja jälleerahoitusriskillä eli likvideettiriskillä tarkoitetaan sitä vaikutusta yhtiön tulokseen ja kassavirtaan, joka syntyy, jos yhtiö ei kykene varmistamaan riittävää rahoitusta toiminnalleen. Riittävien likvidien varojen sekä sitovien luottolimiittien lisäksi Pohjolan Voima pyrkii alentamaan jälleerahoitusriskiä hajauttamalla lainojensa erääntymisajankohtia sekä rahoituslähteitä mahdollisimman hyvin.

Pitkäaikaisten luottojen maturiteetit ja jälleerahoitus sovitaan sellaisiksi, että lähinnä olevan 12 kuukauden aikana ei eräänny yli 25 % koko luottokannasta. Sääntö ei koske valtion ydinjätehuoltorahaston (VYR) myöntämiä lainoja.

Pohjolan Voima laskuttaa yhtiöjärjestyksensä mukaisesti osakkailtaan kuukausittain kiinteät ja muuttuvat kulut, mikä pienentää maksuvalmiusriskiä merkittävästi.

Lyhytaikaiseen rahoitukseen Pohjolan Voima käyttää pääsääntöisesti kotimaista yritystodistusohjelmaa.

Vapaa likvideetti sijoitetaan turvaavasti ja tuottavasti instrumentteihin, joiden duraatio on korkeintaan 12 kuukautta. Sijoitukset pyritään hajauttamaan eri kohteisiin ja sijoituskohteet valitaan siten, että jälkimarkkinoiden likvideetti on turvattu myös epäedullisissa olosuhteissa, jotta pääosa sijoituksista voidaan tarvittaessa realisoida pienin kustannuksin.

Pohjolan Voimalla on maksuvalmiutta turvaava 300 miljoonan euron suuruinen valmiusluotto, joka on allekirjoitettu 14. joulukuuta 2011 ja se eräänny 14. joulukuuta 2016. Valmiusluotto oli 31.12.2012 kokonaan nostamatta (31.12.2011 kokonaan nostamatta).

Seuraava taulukko kuvaa sopimukseen perustuvaa maturiteettianalyysia. Esitetyt luvut ovat kassavirtaperusteisia ja korkovirrat perustuvat tilinpäätöshetkellä voimassaoleviin sopimuskorkoihin. Tase-erien ja erääntyvien velkojen väliset erot johtuvat tase-eriin sisällyvistä efektiivisen koron mukaisesti jaksotetuista järjestelypalkkioista. Esitettyihin kassavirtoihin järjestelypalkkiot eivät sisälly, koska palkkiot on maksettu jo sopimusten allekirjoitusvaiheessa.

Rahoitusvelkojen diskonttaamattomat kassavirrat

2012

1 000 €	2013	2014	2015	2016	2017-	Yhteensä	Tasearvo
Rahalaitoslainat *	-17 673	-17 673	-115 367	-53 875	-229 295	-433 881	-433 607
Rahoituskulut **	-6 317	-6 103	-5 728	-4 631	-5 943	-28 721	
Laina Valtion ydinjätehuoltorahastolta (TVO) ***					-500 000	-500 000	-500 000
Rahoituskulut	-7 834					-7 834	
Vakuudelliset rahoitusvelat	-21 527	-22 036	-111 235	-48 628	-196 513	-399 938	-399 899
Rahoituskulut	-2 193	-2 077	-1 647	-1 114	-2 425	-9 456	
Yritystodistukset	-89 841					-89 841	-89 841
Rahoituskulut	-159					-159	
Eläkelainat	-2 712	-2 712	-2 712	-2 712	-5 424	-16 271	-16 271
Rahoituskulut	-444	-367	-290	-214	-193	-1 508	
Korkojohdannaiset	-5 338	-4 392	-2 467	-1 873	-875	-14 944	-11 194
Valuuttajohdannaiset (netto)	-59					-59	-60
Yhteensä	-154 097	-55 359	-239 445	-113 045	-940 667	-1 502 612	

* Lyhennykset vuonna 2013 sisältyvät taseen lyhytaikaisiin velkoihin.

** Korkokulujen lisäksi, rahoituskulut sisältävät sitoutumispalkkiot.

*** Valtion ydinjätehuoltorahaston (VYR) lainalla ei ole varsinaista eräpäivää, joten se esitetään yli 5 vuoden lainana. Lainan vastapuolena VYR:n suuntaan on Teollisuuden Voima Oyj, joka on lainannut vastaavan summan edelleen Pohjolan Voimalle.

Rahoitusvelkojen diskonttaamattomat kassavirrat

2011

1 000 €	2012	2013	2014	2015	2016-	Yhteensä	Tasearvo
Rahalaitoslainat *	-66 273	-16 873	-16 873	-117 767	-213 769	-431 554	-431 289
Rahoituskulut **	-10 456	-9 392	-9 002	-7 954	-14 897	-51 700	
Laina Valtion ydinjätehuoltorahastolta (TVO) ***					-478 872	-478 872	-478 872
Rahoituskulut	-11 075					-11 075	
Vakuudelliset rahoitusvelat	-21 102	-21 611	-22 119	-111 318	-244 772	-420 923	-420 851
Rahoituskulut	-7 358	-6 839	-6 475	-5 379	-12 397	-38 448	
Yritystodistukset	0					0	0
Rahoituskulut	0					0	
Eläkelainat	-2 712	-2 712	-2 712	-2 712	-8 135	-18 982	-18 982
Rahoituskulut	-522	-444	-367	-290	-406	-2 030	
Korkojohdannaiset	-1 588	-1 342	-787	-112	-85	-3 914	-3 106
Valuuttajohdannaiset (netto)	305					305	300
Yhteensä	-120 780	-59 213	-58 334	-245 532	-973 333	-1 457 193	

* Lyhennykset vuonna 2012 sisältyvät taseen lyhytaikaisiin velkoihin.

** Korkokulujen lisäksi, rahoituskulut sisältävät sitoutumispalkkiot.

*** Valtion ydinjätehuoltorahaston (VYR) lainalla ei ole varsinaista eräpäivää, joten se esitetään yli 5 vuoden lainana. Lainan vastapuolena VYR:n suuntaan on Teollisuuden Voima Oyj, joka on lainannut vastaavan summan edelleen Pohjolan Voimalle.

Markkinariskit

Korkoriski

Korkotason muutosten vaikutukset korollisiin saataviin ja velkoihin aiheuttavat korkoriskin. Emoyhtiön ja tytäryhtiöiden lainasalkkujen korkoriskiä hallitaan muuttamalla korkokaksoja ja duraatioita. Pohjolan Voiman korkoriskin hallinnan tavoitteena on mahdollisimman alhainen korkokustannus sekä korkokulujen vaihtelun vähentäminen. Konsernin rahoituspolitiikan mukaan Pohjolan Voiman duraatiota seurataan osakesarjakohtaisesti. Emoyhtiön ja tytäryhtiöiden lainasalkkujen duraatiot asetetaan sellaiselle tasolle, että sähköhinnan herkkyyden vaikutuksille on osakesarjakohtainen riskinkantokyky huomioon ottaen hyväksyttävällä tasolla.

Emoyhtiön ja tytäryhtiöiden lainasalkkujen korkosidonnaisuusajoja voidaan muuttaa kiinteäkorkoisilla lainoilla, koronvaihtosopimuksilla, korkotermineillä sekä korkokatto- ja lattiasopimuksilla. Tytäryhtiöiden korkosuojauskset toteutetaan siten, että vastapuolena on emoyhtiö, joka kattaa suojauskset toteuttamalla vastaavan sopimuksen edelleen pankin kanssa.

Valuuttariski

Pohjolan Voima altistuu valuuttakurssiriskille lähinnä polttoainehankinnoissa. Sekä lyhyt- että pitkäaikaiset lainat nostetaan pääsääntöisesti euromääräisinä. Muiden kuin euromääräisten lainojen pääomat suojataan viimeistään lainojen nostohetkellä.

Hiilenhankinta tapahtuu miltei kokonaan dollareilla. Koska kauppasopimukset tehdään jopa 10 kuukautta ennen hiilierien toimitusta ja maksua, euro/dollari-valuuttakurssimuutokset vaikuttavat hiilen eurohintaan ja siten myös tuotettavan sähkön hintaan. Euron heikkeneminen merkitsee valuuttakurssitappiota ja euron vahvistuminen vastaavasti kurssivoittoa.

Valuuttariskin osalta suojaudutaan avoimen toimitusposition arvonmuutoksilta. Suojauskset tehdään vain tilattujen tai johdannaisilla varmistettujen hiilierien osalta. Siten suojaus tehdään aikaisintaan johdannais- tai tilauspäivänä ja se ulotetaan oletettuun hiilierän maksupäivään saakka. Suojauskset puretaan sitä mukaa, kun hiilierät tulevat maksuun. Suojauskset kohdistuvat ao. hiilierän hankintahintaan ja tulevat siten tuotantoyksiköiden hiilen kustannuksiksi. Mikäli suojattujen hiilierien toimitusehtoja joudutaan muuttamaan esimerkiksi toimitusajan suhteen, korjataan vastaavaa suojausta.

Valuuttariskin suojausinstrumentteina voidaan käyttää valuutanvaihtosopimuksia, valuuttatermiinejä ja -optioita.

Herkkyyden markkinariskeille

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7 -standardin tarkoittama herkkyyden markkinariskeille:

1 000 €	2012	2011
	Tuloslaskelma	Tuloslaskelma
+ 10 % muutos EUR/USD valuuttakurssissa	-372	-1 064
- 10 % muutos EUR/USD valuuttakurssissa	455	1 301
1 %-yksikön nousu markkinakoroissa	4 267	-5 258
1 %-yksikön lasku markkinakoroissa	-4 923	5 039

Oletukset:

- Euron ja dollarin valuuttakurssimuutoksen oletetaan olevan +/- 10 %.
- Dollarimääräinen positio sisältää valuuttajohdannaiset.
- Korkotason muutokseksi oletetaan yksi prosenttiyksikkö.
- Korkopositio sisältää vaihtuvakorkoiset lainat, rahoitusleasingvelat sekä korkojohdannaiset.

Polttoaineen hintariski

Konsernin sähköntuotanto vaatii maailmanlaajuisilta markkinoilta ostettavien polttoaineiden käyttöä. Pohjolan Voiman tytäryhtiöiden tärkein maailmanlaajuisilta markkinoilta ostettava polttoaine on hiili.

Pohjolan Voima hallinnoi keskitetysti tuotantoyhtiöidensä hiilenhankintaan liittyviä riskejä hallituksen hyväksymän hiilenhankintapolitiikan mukaisesti.

Hiilenhankinnan riskejä ovat määrä-, hinta-, rahti- ja valuuttariski. Rahtiriski voi olla toteutuessaan osa sekä määrä- että hintariskiä. Valuuttariski sisältyy sekä hiilen että rahdin hintoihin.

Saatavuusriski on hiilenhankinnassa huomattavan suuri. Hiilen riittävyys tuotantoon voidaan turvata luotettavasti ainoastaan hankkimalla ennakkoon riittävän suuri varasto. Laivauskauden rajoitteista johtuen hankinnat voidaan aloittaa jo edellisen vuoden aikana ja laivaukset pyritään ajoittamaan avovesikaudelle.

Hintariskiltä voidaan suojautua varastojen, pitkäaikaisen toimitussopimusten ja johdannaisten avulla. Hintariskiltä on mahdollista suojautua ostamalla vuositarpeen ylittävä määrä hiiltä varastoon käytettävissä olevan varastotilan rajoissa. Pitkäaikaisia toimitussopimuksia käytetään hiilen riittävyyden

lisäksi myös hintariskiltä suojautumiseen.

Pohjolan Voima ei ole esitettävien vuosien 2012 ja 2011 aikana käyttänyt hiilen hintariskiltä suojautumiseen rahoitusinstrumentteja.

Luottoriski

Luottoriski syntyy siitä mahdollisuudesta, että vastapuoli jättää sopimuksen mukaiset maksuvelvoitteensa täyttämättä. Kaupalliset myyntisaatavat ja sijoituksiin sekä johdannaiskauppoihin perustuvat saatavat rahoituslaitoksilta altistavat yhtiön luottoriskille. Vastapuolipankkeja valittaessa hyväksytään vain vastapuolet, joilla on korkea luottokelpoisuus. Johdannaissopimuksia solmitaan vain johtavien pankkien ja luottolaitosten kanssa. Maksukäyttötymisen ja luottokelpoisuuden osalta seurataan kaikkia vastapuolia. Tilikauden aikana Pohjolan Voima ei ole kirjannut luottotappioita. Pohjolan Voima myy sähkö- ja lämpöenergiaa vain osakkailleen. Pohjolan Voima toimii yhtiöjärjestelyksensä mukaisesti omakustannusperiaatteella (Mankala-periaate), joka pienentää myyntisaamisiin liittyvää luottoriskiä merkittävästi. Konsernissa ei ole oleellisia eräntyneitä myyntisaamisia.

Pääomarakenteen hallinta

Pääomana hallinnoidaan emoyhtiön omistajille kuuluvaa omaa pääomaa, joka koostuu osakepääomasta, ylikurssirahastosta, sijoitetun vapaan pääoman rahastosta, arvomuutosrahastosta ja kertyneistä voittovaroista. Lisäksi omaan pääomaan lasketaan määräysvallattomien omistajien osuus. Konsernilla ei ole osakaslainoja eikä konserniin sovelleta ulkopuolisia pääomavaatimuksia.

Riittäväällä oman pääomanehtoisen rahoituksen määrällä mahdollistetaan monipuoliset rahoituslähteet useista eri lähteistä.

Konsernin omavaraisuusaste vaihtelee maltillisesti investointisykliä mukaisesti. Oman pääoman osuudesta vastaavat kuhunkin investointiin liittyvän osakesarjan omistajat omistuksensa mukaisessa suhteessa.

Alla on esitetty Pohjolan Voiman seuraama omavaraisuusaste:

	2012	2011
Omavaraisuusaste (%) (IFRS, konserni) *	35	41

* Omavaraisuusaste % = $100 \times \frac{\text{oma pääoma}}{\text{taseen loppusumma}}$

4. Myydyt pitkäaikaiset omaisuuserät ja hankitut liiketoiminnot

Myydyt pitkäaikaiset omaisuuserät

Vuonna 2012 ei ollut pitkäaikaisten omaisuuserien myyntejä.

Huhtikuussa 2011 Pohjolan Voima Oy myi omistamansa kantaverkkoliiketoimintaa harjoittavan Fingrid Oyj:n osakkeet Suomen valtiolle ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle. Osakkeiden kauppahinta oli 325 miljoonaa euroa. Pohjolan Voima kirjasi osakemyynnistä 204,6 miljoonan euron myyntivoiton konsernissa. Muissa laajan tuloslaskelman erissä on esitetty arvomuutosrahaston muutos -4,9 miljoonaa euroa.

Marraskuussa 2011 Pohjolan Voima Oy myi omistamansa tuulivoimaan keskittyneen tytäryhtiönsä PVO-Innopower Oy:n koko osakekannan Pohjolan Voiman osakkaiden suoraan omistukseen. Osakkeiden kauppahinta oli 9,6 miljoonaa euroa. Pohjolan Voima kirjasi osakemyynnistä 1,2 miljoonan euron myyntivoiton konsernissa. Myyntitulo sisältyy kokonaisuudessaan tuloslaskelmassa Liitetoiminnan muut tuotot -riville.

Fingrid Oyj:n eikä PVO-Innopower Oy:n osakekannan myyntiä ei luokiteltu lopetetuksi toiminnoksi.

Hankitut liiketoiminnot

Vuonna 2012 eikä 2011 ollut yrityshankintoja.

5. Rahavirtalaskelman liitetiedot

Oikaisut tilikauden voittoon/tappioon (1 000 €)	2012	2011
Poistot	50 909	54 689
Johdannaisten käyvän arvon muutokset	9 183	-778
Verot	245	164
Pitkäaikaisten varojen myyntivoitot ja -tappiot	246	-209 227
Rahoituskulut, netto	19 931	21 915
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	4 528	-813
Yhteensä	85 042	-134 050

Käyttöpääoman muutos	2012	2011
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	-22 119	13 757
Vaihto-omaisuuden muutos	9 265	-34 614
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	-13 946	-19 788
Varausten muutos	192	991
Yhteensä	-26 608	-39 654

6. Liikevaihto

1 000 €	2012	2011
Tuotetun sähkön myynti	389 623	427 513
Tuotetun lämmön myynti	215 012	201 974
Ostetun sähkön myynti	207 937	474 664
Muu myynti	25 307	26 265
Yhteensä	837 879	1 130 416

Sähkön toimitus osakkaille (GWh)

Tuotettu sähkö	14 600	15 000
Tuotettu lämpö	8 000	7 500
Ostettu sähkö	5 600	9 400

Pohjolan Voiman sähkönhankintamäärä määräytyy osakkaiden sähkön tarpeen perusteella. Vuonna 2012 Pohjolan Voiman sähkön kokonaishankinta oli 20,2 (24,4) TWh. Konsernin sähkön tuotannon osuus tästä oli 14,6 (15,0) TWh, josta emoyhtiön toimitukset osakkailleen olivat 14,1 (14,5) TWh. Tytäryhtiöiden toimitukset muille omistajilleen olivat 0,5 (0,5) TWh. Ostot pohjoismaisilta sähkömarkkinoilta olivat 5,6 (9,4) TWh. Lämmön toimitukset olivat 8,0 (7,5) TWh.

Muu myynti muodostuu pääosin käyttö- ja kunnossapitopalveluiden myynnistä, päästöoikeuksien myynnistä sekä verkko- ja hallintopalvelujen myynnistä.

7. Liiketoiminnan muut tuotot

1 000 €	2012	2011
Vuokratuotot	2 287	2 073
Käyttöomaisuuden sekä tytär- ja yhteisyritysosakkeiden myyntivoitot	107	206 671
Valtakunnallinen reservikapasiteettikorvaus	11 022	5 202
Avustukset	64	3
Sähkön tuotannon tuki	5 982	2 156
Muut tuotot	2 512	5 829
Yhteensä	21 974	221 934

Kristiinankaupungissa sijaitsevan PVO-Lämpövoima Oy:n ja Vaasan Vaskiluodossa sijaitsevan PVO-Huippuvoima Oy:n öljylauhdelaistosten reservikapasiteettikäytön sopimus on uusittu Fingrid Oyj:n kanssa. Sopimukset ovat voimassa varatehoreservikauden 1.10.2011 - 30.6.2013.

8. Materiaalit ja palvelut

1 000 €	2012	2011
Polttoaineet	182 488	231 071
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	10 686	-34 295
Aineet ja tarvikkeet	3 424	4 564
Hiilidioksidipäästöoikeudet	952	8 695
Energiaostot; Pohjoismaiset sähkömarkkinat	211 324	477 401
Energiaostot; osakkuus- ja yhteisyritykset	265 729	277 429
Energiaostot, muut	9 932	8 708
Valmistus omaan käyttöön	0	-49
Ulkopuoliset palvelut	7 204	6 343
Yhteensä	691 739	979 867

Polttoaineostot koostuvat hiilen, turpeen ja biopolttoaineiden ostoista, joita käytetään sähkön- ja lämmöntuotannossa.

Energiaostoihin osakkuus- ja yhteisyrityksiltä sisältyy Teollisuuden Voima Oyj:lta, Oy Alholmens Kraft Ab:ltä sekä Vaskiluodon Voima Oy:ltä Pohjolan Voima Oy:n omistuksen mukaisesti hankkima energia.

9. Henkilöstökulut

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

1 000 €	2012	2011
Palkat ja palkkiot		
Hallituksen ja toimitusjohtajan palkat	1 581	1 497
Muut palkat	23 458	24 230
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	4 290	4 464
Muut henkilösivukulut	1 135	1 287
Yhteensä	30 464	31 478

Konsernin palveluksessa tilikauden aikana keskimäärin

	2012	2011
Toimihenkilöitä	280	299
Työntekijöitä	174	188
Yhteensä	454	487

10. Poistot ja arvonalentumiset

1 000 €	2012	2011
Aineettomien hyödykkeiden poistot		
Aineettomat oikeudet	33	50
Muut aineettomat hyödykkeet	1 708	1 607
Yhteensä	1 742	1 657
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistot		
Rakennukset ja rakennelmat	5 452	6 015
Koneet ja kalusto	40 714	44 132
Muut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	3 002	2 885
Yhteensä	49 168	53 032
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	50 909	54 689

11. Liiketoiminnan muut kulut

1 000 €	2012	2011
Kunnossapito- ja huoltopalvelut	22 262	21 271
Kiinteistövero	6 227	6 009
Vuokrat	4 114	3 657
Käynnissäpitopalvelut	18 915	18 503
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitappiot	352	0
Muut kulut	20 165	21 318
Yhteensä	72 036	70 758

Tilintarkastajan palkkiot

1 000 €	2012	2011
Tilintarkastuspalkkiot	183	226
Todistukset ja lausunnot	1	1
Veroneuvonta	8	0
Muut palkkiot	26	22
Yhteensä	218	249

12. Tutkimus- ja kehittämismenot

Kuluksi kirjatut tutkimus- ja kehittämismenot olivat yhteensä 0,6 miljoona euroa vuonna 2012 (0,3 miljoona euroa vuonna 2011).

13. Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista

1 000 €	2012	2011
Länsi-Suomen Voima Oy	0	0
Oy Alholmens Kraft Ab	392	-202
Tahkoluodon Polttoöljy Oy	0	-1
Teollisuuden Voima Oyj	-4 660	1 381
Torniolaakson Voima Oy	118	183
Vaskiluodon Voima Oy	-379	-556
Voimalohi Oy	1	8
Yhteensä	-4 528	813

Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksistä esitetään liitetiedossa 18.

14. Rahoitustuotot ja -kulut

1 000 €	2012	2011
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	3	3
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	6 450	8 613
Ei suojauslaskennan alaiset johdannaiset		
Käyvän arvon muutos	0	856
Muut rahoitustuotot	14	38
Rahoitustuotot yhteensä	6 467	9 510
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjatuihin veloista	23 969	30 526
Ei suojauslaskennan alaiset johdannaiset		
Käyvän arvon muutos	9 183	78
Muut rahoituskulut	2 429	43
Rahoituskulut yhteensä	35 581	30 647
Yhteensä	-29 114	-21 137

15 Tuloverot

1 000 €	2012	2011
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	181	89
Edellisten tilikausien verot	10	5
Laskennallisten verovelkojen muutos	54	70
Yhteensä	245	164

Pohjolan Voima toimittaa sähköä ja lämpöä osakkaalleen omakustannushintaperiaatteella. Omakustannushintaperiaatteen mukaan konserni ei tule maksamaan veroa energialiiketoiminnastaan, joten konserni ei kirjaa tältä osin laskennallisia verovelkoja. Energiaan liittyvästä palveluliiketoiminnasta konserni kirjaa tuloverot ja laskennalliset verovelat.

Laskennallisten verojen muutokset:

1 000 €	2012	2011
Kertyneet poistoerot 1.1.	950	880
Kirjattu tulosvaikutteisesti	54	70
Kertyneet poistoerot 31.12.	1 004	950

Suomen eduskunta hyväksyi lainsäädännön yhteisöverokannan muuttamisesta 26 prosentista 24,5 prosenttiin 13.12.2011. Uutta verokantaa sovellettiin 1.1.2012 lähtien. Laskennalliset verot määritettiin uudella 24,5 prosentin verokannalla 31.12.2011 päättyvältä tilikaudelta. Verokannan muutoksen vaikutus vuoden 2011 tulokseen oli 58 tuhatta euroa.

16. Aineettomat hyödykkeet

1 000 €	Hiilidioksidi- päästöoikeudet	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2012	9 228	266 465	15 862	291 555
Lisäykset	2 252		1 020	3 273
Vähennykset	-9 153		-90	-9 243
Uudelleenryhmittelyt			811	811
Hankintameno 31.12.2012	2 327	266 465	17 603	286 395
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2012	0	1 201	8 816	10 017
Vähennykset				0
Tilikauden poistot		33	1 708	1 742
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2012	0	1 234	10 524	11 759
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	2 327	265 231	7 079	274 636
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	9 228	265 264	7 046	281 538

1 000 €	Hiilidioksidi- päästöoikeudet	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2011	24 976	267 910	15 184	308 070
Lisäykset	9 228	0	180	9 408
Vähennykset	-24 976	-1 144	-6	-26 126
Uudelleenryhmittelyt		-301	504	203
Hankintameno 31.12.2011	9 228	266 465	15 862	291 555
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2011	0	1 424	6 942	8 366
Vähennykset		-273	267	-6
Tilikauden poistot		50	1 607	1 657
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2011	0	1 201	8 816	10 017
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	9 228	265 264	7 046	281 538
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	24 976	266 486	8 242	299 704

Aineettomiin oikeuksiin sisältyy oikeus vesivoiman tuottamiseen 265 miljoonaa euroa sekä Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta perustuva käyttöoikeus voimajohtokatuihin ja -maa-alueisiin 0,7 miljoonaa euroa. Oikeus vesivoimaan ja käyttöoikeus voimajohtokatuihin ja -maa-alueisiin ovat aineettomia oikeuksia, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika ja joille tehdään arvonalentumistestit vuosittain. Arvonalentumistestaukset eivät ole antaneet aihetta arvonalentumisen kirjaamiselle, koska sekä vesivoimaoikeuden että käyttöoikeuden voimajohtoalueisiin tulevaisuudessa kerrytettävissä olevat rahamäärät ovat suuremmat kuin oikeuksien kirjanpitoarvot. Vesivoimaoikeuden arvio perustuu siihen, että vesivoimalla tulevaisuudessa tuotettavan sähkön määrä kerrottuna sähkön hinnalla (pl. kiinteät kustannukset) ylittää aineettomiin oikeuksiin kirjatun oikeuden arvon. Voimajohtoalueiden käyttöoikeuden arvio perustuu johdon hyväksymiin ennusteisiin siihen, että tulevaisuudessa verkkotuotot PVO-Alueverkot Oy:ssä ylittävät aineettomiin oikeuksiin kirjatun oikeuden arvon.

Aineettomat oikeudet tai muut aineettomat hyödykkeet eivät sisällä liikearvoa.

17. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

1 000 €	Maa- ja vesialueet	Raken- nukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräinen laitosinvestointi ja muut ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2012	35 944	155 184	1 060 717	81 612	29 611	1 363 068
Lisäykset	4	3 326	18 019		13 690	35 039
Vähennykset		-398	-274			-672
Uudelleenryhmittelyt		6 151	29 837	663	-37 461	-811
Hankintameno 31.12.2012	35 948	164 263	1 108 299	82 275	5 840	1 396 624
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2012	0	51 029	478 013	27 790	0	556 832
Vähennykset		-46	-234			-280
Tilikauden poistot		5 452	40 714	3 002		49 168
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2012	0	56 435	518 493	30 792	0	605 720
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	35 948	107 828	589 806	51 483	5 840	790 904
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	35 944	104 155	582 704	53 822	29 611	806 236

1 000 €	Maa- ja vesialueet	Raken- nukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräinen laitosinvestointi ja muut ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2011	35 885	173 974	1 069 165	84 293	22 593	1 385 910
Lisäykset	61	22	1 654	4	32 253	33 994
Vähennykset	-2	-18 812	-33 668	-2 685	-1 465	-56 632
Uudelleenryhmittelyt			23 566		-23 770	-204
Hankintameno 31.12.2011	35 944	155 184	1 060 717	81 612	29 611	1 363 068
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2011	0	48 101	441 234	25 293	0	514 628
Vähennykset		-3 087	-7 353	-388		-10 828
Tilikauden poistot		6 015	44 132	2 885	0	53 032
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2011	0	51 029	478 013	27 790	0	556 832
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	35 944	104 155	582 704	53 822	29 611	806 236
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	35 885	125 873	627 931	59 000	22 593	871 282

Marraskuussa 2011 Pohjolan Voima Oy myi omistamansa tuulivoimaan keskittyneen tytäryhtiönsä PVO-Innopower Oy:n osakkeet Pohjolan Voiman osakkaiden suoraan omistukseen. Vähennykset -riveille sisältyy PVO-Innopower Oy:n aineettomien ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistuminen konsernista.

Yhtiön johto on arvioinut, että viitteitä arvonalentumisesta ei ole.

RAHOITUSLEASINGSOPIMUKSET

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

1 000 €	Koneet ja kalusto
31.12.2012	
Hankintameno	362 920
Kertyneet poistot	-78 432
Kirjanpitoarvo	284 488
31.12.2011	
Hankintameno	361 564
Kertyneet poistot	-61 648
Kirjanpitoarvo	299 916

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyvät aktivoituvat vieraan pääoman menot

1 000 €	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2012	831	20 005	111	20 947
Lisäykset		717		717
Hankintameno 31.12.2012	831	20 722	111	21 664
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2012	500	5 557	41	6 098
Tilikauden poistot	37	880	4	921
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2012	537	6 437	45	7 019
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	294	14 284	66	14 644
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	331	14 448	70	14 849

1 000 €	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2011	831	18 734	111	19 676
Lisäykset		1 271		1 271
Hankintameno 31.12.2011	831	20 005	111	20 947
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2011	431	4 216	36	4 683
Tilikauden poistot	69	1 341	5	1 415
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2011	500	5 557	41	6 098
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	331	14 448	70	14 849
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	400	14 518	75	14 993

Voimalaitosten rakentamiseen liittyvät rahoitusmenot aktivoidaan osana investoinnin hankintamenoa ja poistetaan omaisuuserän taloudellisena vaikutusaikana.

18. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

1 000 €	2012	2011
Tilikauden alussa	751 628	830 586
Osakeanti	0	39 271
Myydyt yhteisyritykset *)	0	-117 840
Osuus tilikauden tuloksesta	-4 528	813
Muut laajan tuloslaskelman erät	1 479	-1 203
Tilikauden lopussa	748 578	751 628

*) Huhtikuussa 2011 Pohjolan Voima Oy myi omistamansa Fingrid Oyj:n osakekannan Suomen Valtiolle ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle.

Osakkuus- ja yhteisyritykset

Yhtiö, kotipaikka	Konsernin omistusosuus %	Kirjanpitoarvo		
		2011	2012	2011
Osakkuusyritykset				
Oy Alholmens Kraft Ab, Pietarsaari	49,90%	49,90%	16 044	15 652
Länsi-Suomen Voima Oy, Harjavalta	19,90%	19,90%	33 649	33 649
Tahkoluodon Polttoöljy Oy, Pori	32,00%	32,00%	110	110
Torniolaakson Voima Oy, Ylitornio	50,00%	50,00%	1 642	1 524
			51 446	50 935
Yhteisyritykset				
Teollisuuden Voima Oyj, Helsinki	58,47%	58,47%	682 169	685 350
Vaskiluodon Voima Oy, Vaasa	50,00%	50,00%	14 786	15 165
Voimalohi Oy, Kemi	50,00%	50,00%	178	178
			697 133	700 693
Osakkuus- ja yhteisyritykset yhteensä			748 579	751 628

Pohjolan Voima yhdistelee Teollisuuden Voima Oyj:n yhteisyrityksenä IFRS- konsernitilinpäätökseensä. Pohjolan Voima omistaa 31.12.2012 58,47 % (31.12.2011 58,47 %) Teollisuuden Voima Oyj:n osakkeista. Pohjolan Voima on Teollisuuden Voima Oyj:n yhtiöjärjestyksen ja muiden yhtiöasiakirjojen päätös- ja määräysvaltaa sekä hallituksen jäsenten nimeämisoikeutta koskevien säännösten perusteella todennut, että Teollisuuden Voima Oyj on yhteisyritys.

Teollisuuden Voima Oyj:n investointisitoumukset olivat 798 (701) miljoonaa euroa.

Osakkuusyritys Länsi-Suomen Voima Oy:n kirjanpitoarvoon 31.12.2012 sisältyy liikearvoa 28 miljoonaa euroa (28 miljoonaa euroa 31.12.2011). Liikearvolle tehdään arvonalentumistesti vuosittain. Länsi-Suomen Voima Oy omistaa Harjavalan vesivoimalaitoksen Kokemäenjoessa. Arvioitaessa tulevaisuudessa kerrytettävissä olevaa rahamäärää yhtiön johto on todennut, että osakkuusyhtiöstä mahdollisesti luovuttaessa myymällä yhtiön osakkeet, osakkeista saatava rahamäärä ylittäisi osakkuusyhtiöstä konsernitaseeseen kirjatun määrän.

Tiedot konsernin osakkuus- ja yhteisyrityksistä sekä niiden yhteenlasketut varat ja velat, liikevaihto ja voitto/tappio. Kaikki osakkuus- ja yhteisyritykset ovat listaamattomia.

1 000 €	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto/ tappio
2012				
Oy Alholmens Kraft Ab	156 210	119 946	63 902	691
Länsi-Suomen Voima Oy	28 342	951	765	1
Tahkoluodon Polttoöljy Oy	20	2	0	-3
Teollisuuden Voima Oyj	6 396 925	5 086 999	352 171	-1 750
Torniolaakson Voima Oy	9 261	5 976	1 514	0
Vaskiluodon Voima Oy	161 297	124 958	97 106	-566
Voimalohi Oy	1 193	830	3 488	0
Yhteensä	6 753 248	5 339 662	518 946	-1 627

1 000 €	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto/ tappio
2011				
Oy Alholmens Kraft Ab	168 450	132 977	89 069	-1
Länsi-Suomen Voima Oy	28 363	972	832	-1
Tahkoluodon Polttoöljy Oy	21	0	0	-5
Teollisuuden Voima Oyj	5 938 931	4 856 154	352 372	5 651
Torniolaakson Voima Oy	9 461	6 412	1 516	48
Vaskiluodon Voima Oy	161 265	123 497	104 016	-254
Voimalohi Oy	1 154	793	3 437	9
Yhteensä	6 307 645	5 120 805	551 242	5 447

Liiketoimet osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

1 000 €	2012	2011
Myynti osakkuus- ja yhteisyrityksille	9 351	11 407
Ostot osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	266 955	278 544
Saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	166 821	139 420
Velat osakkuus- ja yhteisyrityksille	524 412	513 076
	2012	2011
Osakkuus- ja yhteisyritysten palveluksessa oleva henkilöstö keskimäärin	951	918

19. Myytävissä olevat rahoitusvarat

1 000 €	2012	2011
Sijoitukset noteeraattomiin osakkeisiin	3 178	3 178
Yhteensä	3 178	3 178

Myytävässä olevat rahoitusvarat koostuvat lähinnä henkilökunnan käytössä olevista lomamökkiosakkeista 0,7 miljoonaa euroa sekä Suomen ja Viron välisen kaapeliyhteyden rakentamiseen, omistamiseen ja käyttämiseen perustetun virolaisyhtiön, AS Nordic Energy Linkin osakkeista 2,2 miljoonaa euroa. Pohjolan Voima Oy:n tytäryhtiö Finestlink Oy omistaa 10,1 % AS Nordic Energy Linkistä.

20. Lainat ja muut saamiset

Pitkäaikaiset lainat ja muut saamiset

1 000 €	2012	2011
Lainasaaminen osakkuus- ja yhteisyritykseltä	138 692	109 535
Rahoitusleasingsaamiset	190 652	203 603
Muut pitkäaikaiset saamiset	14 597	8 496
Yhteensä	343 941	321 634

Lainasaamiin osakkuus- ja yhteisyrityksiltä sisältyy lainasaaminen Teollisuuden Voima Oyj:ltä 137,3 (vuonna 2011 108,0) miljoonaa euroa ja lainasaaminen Tornionlaakson Voima Oy:ltä 1,4 (1,5) miljoonaa euroa. Pitkäaikaisiin lainoihin ja muihin saamiin ei liity merkittävää luottoriskiä. Saamisten käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 29 Rahavarojen ja -velkojen käyvät arvot.

Myyntisaamiset ja muut saamiset

1 000 €	2012	2011
Myyntisaamiset	91 837	77 986
Pantatut rahavarat	5 727	4 390
Korolliset saamiset	154	10 303
Rahoitusleasingsaamiset	14 657	14 699
Johdannaiset	0	300
Siirtosaamiset	27 878	25 253
Muut lyhytaikaiset saamiset	3 429	5 926
Yhteensä	143 681	138 857

Myyntisaamisten ja muiden saamisten käypä arvo ei poikkea olennaisesti tasearvosta.

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

1 000 €	2012	2011
Menoennakot, energiaostot	13 264	12 606
Tulojäämät, energiamyynti	0	2 524
Välilliset verot	5 879	4 498
Muut	8 735	5 625
Yhteensä	27 878	25 253

Konserni ei ole kirjannut kuluvaan eikä edellisen tilikauden aikana luottotappioita tai arvonalennuksia myynti- tai muista saamisista. Konsernilla ei ollut 31.12.2012 merkittäviä erääntyneitä saatavia. Tämän vuoksi myyntisaamisten ikäjakaumaa ei esitetä.

RAHOITUSLEASINGSAAMISET

Pohjolan Voima on tehnyt joidenkin omistajiensa kanssa järjestelyitä, jotka IFRIC 4 -tulkinnan "Miten määritellään, sisältääkö järjestely vuokrasopimuksen" perusteella käsitellään vuokrasopimuksina IAS 17 -standardin mukaisesti. Järjestelyt koskevat Keravan Lämpövoima Oy:n, Kokkolan Voima Oy:n ja Wisapower Oy:n voimalaitoksia, jotka tuottavat energiaa vain yhden pääasiallisen ostajan käyttöön. Nämä voimalaitokset luokitellaan IAS 17 -standardin perusteella rahoitusleasingsopimuksiksi. Järjestelyt siirtävät omistamiselle olennaiset riskit ja edut vuokralleottajalle, sillä ne on tehty osakeomistuksen muodossa. Kyseisiä laitoksia koskevien osakesarjojen osakkeenomistajien ei ole käytännössä taloudellisesti kannattavaa ostaa energiaa muuta kautta ja omistajat ovat ainoat pääasialliset tuotannon käyttäjät. Järjestelyt käsitellään rahoitusleasingsopimuksina myös sillä perusteella, että vuokrasopimukset kattavat koko vuokratun hyödykkeen arvioitun taloudellisen kokonaisvaikutusajan ja vähimmäisvuokrien nykyarvo kattaa valtaosan vuokratun hyödykkeen käyvästä arvosta.

Lisäksi muita IAS 17 -standardin mukaisia rahoitusleasingsopimuksia sisältyy rahoitussaamisiin yhteensä 2,9 miljoonaa euroa (3,1 miljoonaa euroa vuonna 2011).

Vähimmäisleasingsaamiset

1 000 €	2012	2011
Enintään 1 vuosi	17 097	19 404
1 - 5 vuotta	84 144	93 406
Yli 5 vuotta	126 511	146 619
Yhteensä	227 752	259 429
Kertymätön rahoitustuotto	-22 443	-41 128
Nettosijoitus rahoitusleasingsopimuksiin	205 309	218 301

Vähimmäisleasingsaamisten nykyarvo

1 000 €	2 012	2 011
Enintään 1 vuosi	14 657	14 699
1 - 5 vuotta	74 391	74 584
Yli 5 vuotta	116 261	129 018
Nettosijoitus rahoitusleasingsopimuksiin	205 309	218 301

21. Lyhytaikaiset talletukset ja rahavarat

LYHYTAIKAISET TALLETUKSET

1 000 €	2012	2011
Lyhytaikaiset talletukset	0	75 000
Yhteensä	0	75 000

Lyhytaikaiset talletukset sisältävät enintään vuoden mittaiset rahamarkkinatalletukset.

RAHAVARAT

1 000 €	2012	2011
Rahavarat ja pankkisaamiset	4 995	552
Yritystodistukset	2 000	32 041
Rahamarkkinatalletukset	0	48 608
Yhteensä	6 995	81 201

Rahavarat muodostuvat käteisvaroista, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista (enintään kolmen kuukauden), likvideistä sijoituksista.

22. Vaihto-omaisuus

1 000 €	2012	2011
Polttoaineet		
Kivihiili	69 796	81 236
Muut polttoaineet	14 092	13 338
Ennakkomaksut	2 188	766
Yhteensä	86 075	95 340

Vaihto-omaisuuden arvonalentumisia ei ole kirjattu vuosina 2012 tai 2011.

23. Oma pääoma

Yhtiöjärjestyksen mukaisesti PVO toimittaa energiaa osakkailleen omakustannuseriaatteen mukaisesti eli luovuttaa tuottamansa tai hankkimansa energian jokaisen osakesarjan omistuksen suhteessa. Kunkin osakesarjan omistajat vastaavat ao. sarjan kiinteistä kustannuksista osakemäärien suhteessa riippumatta siitä, onko teho- tai energiaosuutta käytetty vai ei, ja muuttuvista kustannuksista toimitettujen energiamäärien mukaisessa suhteessa.

Osakkeiden lukumäärien täsmätyslaskelma:

1 000 €	Osakkeiden lukumäärä (kpl)	Osakepääoma	Ylikurssi-rahasto	Arvonmuutos-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Oman pääoman ehtoiset lainat	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
1.1.2011	36 435 645	61 280	388 210	-9 767	108 017		277 713	825 453
Osakeanti	87 000	146			4 726			4 872
Omien osakkeiden lunastus ja mitätöinti	-196 874	-330	-2 585		-8 129		-154	-11 199
Tilikauden laaja tulos				-1 203			194 400	193 197
31.12.2011	36 325 771	61 096	385 625	-10 970	104 614		471 959	1 012 323
Osingonjako							-247 370	-247 370
Osakeanti	110 900	187			6 024			6 210
Ylikurssirahaston alentaminen	0	0	-48 847		48 847			0
Oman pääoman ehtoisten lainojen muutos						29 257		29 257
Tilikauden laaja tulos				1 479			-20 855	-19 376
31.12.2012	36 436 671	61 282	336 778	-9 491	159 485	29 257	203 734	781 045

Osakkeet

31.12.2012 yhtiön osakkeiden lukumäärä oli 36.436.671 kappaletta. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Yhtiöllä on 19 rekisteröityä osakesarjaa

Osakepääoma osakelajeittain	kpl	1 000 €
A-sarja	13 350 077	22 453
- oikeus saada PVO-Vesivoima Oy:n tuottamaa tai hankkimaa energiaa		
B-sarja	7 124 507	11 983
- oikeus saada 56,8 % osuudella Teollisuuden Voima Oyj:n OL1 ja 2 -yksiköillä tuottamaa tai hankkimaa energiaa		
B2-sarja	1 496 008	2 516
- oikeus saada 60,2 % osuudella Teollisuuden Voima Oyj:n OL3 yksiköllä tuottamaa tai hankkimaa energiaa yksikön valmistuttua		
C-sarja	7 107 592	11 954
- oikeus saada PVO-Lämpövoima Oy:n tuottamaa tai hankkimaa energiaa		
C2-sarja	359 198	604
- oikeus saada 56,8 % osuudella Teollisuuden Voima Oyj:n Meri-Porin hiilivoimayksiköllä tuottamaa tai hankkimaa energiaa		
G-sarja	354 290	596
- oikeus saada 49,9 % osuudella Oy Alholmens Kraft Ab:n tuottamaa energiaa		
G2-sarja	238 216	401
- oikeus saada 76,0 % osuudella Kymin Voima Oy:n tuottamaa energiaa		
G3-sarja	115 850	195
- oikeus saada 50,0 % osuudella Järvi-Suomen Voima Oy:n tuottamaa energiaa		
G4-sarja	296 486	499
- oikeus saada 72,0 % osuudella Rauman Voima Oy:n tuottamaa energiaa		
G5-sarja	99 872	168
- oikeus saada Laanilan Voima Oy:n tuottamaa energiaa		
G6-sarja	646 217	1 087
- oikeus saada Porin Prosessivoima Oy:n tuottamaa energiaa		
G7-sarja	661 300	1 112
- oikeus saada 90,0 % osuudella Wisapower Oy:n tuottamaa energiaa		
G9-sarja	589 071	991
- oikeus saada 54,0 % osuudella Kaukaan Voima Oy:n tuottamaa energiaa		

G10-sarja	213 600	359
- oikeus saada 84,0 % osuudella Hämeenkyrön Voima Oy:n tuottamaa energiaa		
H-sarja	500 000	841
- oikeus saada PVO-Huippuvoima Oy:n tuottamaa energiaa		
K1-sarja	176 428	297
- oikeus saada Kokkolan Voima Oy:n tuottamaa tai hankkimaa energiaa		
K3-sarja	324 457	545
- oikeus saada Keravan Lämpövoima Oy:n tuottamaa tai hankkimaa energiaa		
M-sarja	1 736 679	2 921
- oikeus saada 100,0 % osuudella Mussalon Voima Oy:n tuottamaa energiaa		
V-sarja	1 046 823	1 761
- oikeus saada 50,0 % osuudella Vaskiluodon Voima Oy:n tuottamaa energiaa		
	36 436 671	61 282

Tilikauden aikana merkittiin seuraavat osakeannit:

G5-sarjan osakepääpääoman korotus (10.5.2012) 7.150 kappaletta merkintähintaan 400.400,00 euroa suunnattuna Kemira Oyj:lle ja 7.150 kappaletta merkintähintaan 400.400,00 euroa suunnattuna Oulun kaupungille.

G10-sarjan osakepääoman korotus (27.12.2012) 96.600 kappaletta merkintähintaan 5.409.600,00 euroa suunnattuna Metsä Board Oyj:lle.

Tilikauden aikaiset muut muutokset omassa pääomassa:

Fingrid Oyj:n osakkeiden myynnistä 2011 saatuja varoja jaettiin 247,4 miljoonaa euroa osinkona yhtiöjärjestyksen mukaisesti A-, B-, B2-, C-, C2-, H-, M- ja V-sarjojen osakkaille toukokuussa 2012. Raportointikauden päättymispäivän jälkeen hallitus on ehdottanut, ettei osinkoa jaeta päättäneeltä tilikaudelta.

Pohjolan Voima Oy:n yhtiökokous päätti 19.6.2012 alentaa ylikurssirahastoa 48,8 miljoonalla eurolla ja siirtää varat sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Pohjolan Voiman yhtiökokous päätti joulukuussa 2011, että Pohjolan Voima osallistuu uuden ydinvoimalaitoksen, OL4-hankkeen suunnittelu- ja kilpailutusvaiheeseen ja Teollisuuden Voiman yhtiökokous päätti suunnittelu- ja kilpailutusvaiheen käynnistämisestä. Suunnittelu- ja kilpailutusvaiheen kustannus on enintään 300 miljoonaa euroa, josta Pohjolan Voiman osuus on noin 176 miljoonaa euroa. OL4-projektin kilpailutus- ja suunnitteluvaiheen rahoittamiseen Pohjolan Voima on nostanut osakslainaa 29,3 miljoonaa euroa ja nostamattomia osakslainasitoumuksia on yhteensä 134,7 miljoonaa euroa.

Ylikurssirahasto

Ylikurssirahastoon on kirjattu vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978/734) aikainen osakkeiden kirjanpidollisen vasta-arvon ja saadun arvon välinen erotus. Ylikurssirahasto on osakeyhtiölaissa tarkoitettua sidottua omaa pääomaa. Ylikurssirahastoa voidaan alentaa tappioiden kattamiseksi tai sitä voidaan tietyin edellytyksin palauttaa omistajille.

Arvonmuutosrahasto

Arvonmuutosrahastoon kirjataan rahavirran suojausena käytettävien johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutokset sekä myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutoksista syntyneet voitot ja tappiot. Johdannaisten käyvän arvon muutokset siirretään tulokseen, kun niiden suojaamat rahavirrat ovat realisoituneet. Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset siirretään tulokseen, kun sijoituksesta luovutaan tai kun sen arvo on alentunut.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Oman pääoman ehtoiset lainat

Oman pääoman ehtoiset lainat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon sisällyttäen transaktiomenot. Oman pääoman ehtoisilla lainoilla ei ole eräpäivää mutta lainanottaja voi maksaa lainan takaisin valintansa mukaan yhdessä tai useammassa erässä. Lainanottajan hallituksella on oikeus päättää, että lainoille ei joltakin kuluvalta koronmaksukaudelta makseta korkoa. Maksamatta jäänyt korko ei kumuloidu seuraaville koronmääräytymisjaksoille. Oman pääoman ehtoiset lainat ovat vakuudettomia ja muita velkasitoumuksia heikommassa asemassa. Oman pääoman ehtoisten lainojen velkakirjanhaltijoilla ei ole osakkeen omistajille kuuluvia oikeuksia, eikä laina laimenna osakkeenomistajien omistuksia.

24. Varaukset

1 000 €	Ympäristö- kuluvaraus	Yhteensä
1.1.2012	3 267	3 267
Vähennykset	-75	-75
Diskonttauksen vaikutus	267	267
31.12.2012	3 459	3 459
1 000 €	2012	2011
Pitkäaikaiset varaukset	3 459	3 267
Yhteensä	3 459	3 267

Ympäristökuluvaraus

Ympäristökuluvaraus sisältää voimalaitosten läjitysalueiden maisemointiin liittyviä veloitteita. Voimalaitosten läjitysalueiden maisemointi kustannusten nykyarvo on aktivoitu muiden aineellisten hyödykkeiden alkuperäiseen hankintamenuon ja esitetty varauksena.

Ympäristökuluvarauksen määrä 31.12.2012 oli 3.459 tuhatta euroa, ja sen odotetaan tulevan kokonaisuudessaan käytetyksi vuoteen 2021 mennessä.

Nykyarvon määrittämisessä käytetty diskonttaustekijä on 1,3%

25. Laskennallinen verovelka

1 000 €	2012	2011
Kertyneet poistoerot 1.1.	950	880
Kirjattu tulosvaikutteisesti	54	70
Kertyneet poistoerot 31.12.	1 004	950

26. Rahoitusvelat

1 000 €	2012	2011
Pitkäaikaiset velat:		
Lainat yhteisyrityksiltä	500 000	478 872
Lainat rahoituslaitoksilta	415 934	365 017
Eläkelainat	13 559	16 271
Vakuudelliset rahoitusvelat	378 351	399 900
Yhteensä	1 307 844	1 260 060
Lyhytaikaiset velat:		
Lainat rahoituslaitoksilta	17 673	61 272
Eläkelainat	2 712	2 712
Muut korolliset velat	89 841	5 000
Vakuudelliset rahoitusvelat	21 548	20 951
Yhteensä	131 773	89 935
Yhteensä	1 439 617	1 349 995

Velkojen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 29.

Teollisuuden Voima Oyj on ydinjätehuoltovelvollinen. Ydinjätehuoltovelvollisella on oikeus lainata 75% Valtion ydinjätehuoltorahaston rahasto-osuudestaan. Teollisuuden Voima Oyj on lainannut rahastolta lainaamansa varat edelleen osakkailleen. Pohjolan Voiman osuus on 500,0 (478,9) miljoonaa euroa.

Konsernin vakuudelliset rahoitusvelat koostuvat voimalaitosinvestointien rahoitusleasingsopimuksista. Pohjolan Voima konsernissa on 12 kappaletta keskimäärin 10 vuoden pituista voimalaitoskonerahoitusleasingsopimusta (vuoden 2011 lopussa 12 sopimusta). Sopimukset erääntyvät vuosina 2015 - 2020. Konsernissa myynti- ja takaisinvuokrausjärjestelyn myynti- ja vuokrasopimukset käsitellään yhtenä kokonaisuutena: Myynti ei siirrä omistamiselle ominaisia riskejä ja etuja ostajalle, jolloin taseesta poiskirjaamisen kriteerit eivät myyjällä, vuokralle ottajalla täyty. Järjestely ei siirrä käyttöoikeutta rahoitusyhtiölle järjestelyn kohteena oleviin omaisuuseriin.

MUUT PITKÄAIKAISET VELAT

1 000 €	2012	2011
Muut pitkäaikaiset velat		
Muut pitkäaikaiset velat	75	71
Johdannaisvelat		
Koronvaihtosopimukset	10 942	3 100
Yhteensä	11 017	3 171

Johdannaisten käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 28.

KOROLLISET NETTOVELAT

1 000 €	2012	2011
Korolliset velat yhteensä	1 439 617	1 349 995
Korolliset rahoitusvarat		
Pitkäaikaiset		
Lainasaamiset	138 692	109 535
Rahoitusleasingsaamiset	190 652	203 603
	329 344	313 138
Lyhytaikaiset		
Pantatut rahavarat	5 727	4 390
Korolliset saamiset	154	10 303
Rahoitusleasingsaamiset	14 657	14 699
Lyhytaikaiset talletukset	0	75 000
Rahavarat	6 995	81 201
	27 532	185 593
Korolliset rahoitusvarat yhteensä	356 877	498 731
Korolliset nettovelat	1 082 741	851 264

27. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat

1 000 €	2012	2011
Ostovelat	19 227	23 964
Velat osakkuus- ja yhteisyrityksille	24 412	34 204
Siirtovelat	32 073	32 508
Muut lyhytaikaiset velat	32 435	35 963
Luovutettavat päästöoikeudet, Energiamarkkinavirasto	2 327	9 223
Johdannaissopimukset	313	6
Yhteensä	110 786	135 868

Päästöoikeudet kirjataan hankintahintaisina ja ne esitetään taseessa omana eränään. Palautettavia päästöoikeuksia koskeva veloitte kirjataan hallussa olevien päästöoikeuksien kirjanpitoarvolla lyhytaikaisiin velkoihin. Päästöoikeudet ja niihin liittyvät veloitteet kirjataan pois taseesta, kun ne toimitetaan veloitteiden kattamiseksi tai myydään.

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

1 000 €	2012	2011
Henkilöstökulujaksotukset	6 292	6 548
Jaksotetut polttoaineostot	12 028	11 352
Jaksotetut energiaostot	2 044	4 787
Muut	11 709	9 821
Yhteensä	32 073	32 508

28. Johdannaissopimukset

Johdannaisten käyvät arvot

	2012	2012	Yhteensä
1 000 €	Positiiviset käyvät arvot	Negatiiviset käyvät arvot	
Koronvaihtosopimukset	216	-11 410	-11 194
Valuuttatermiini- ja valuutanvaihtosopimukset	1	-61	-60
Yhteensä	217	-11 471	-11 254

	2011	2011	Yhteensä
1 000 €	Positiiviset käyvät arvot	Negatiiviset käyvät arvot	
Koronvaihtosopimukset	393	-3 499	-3 106
Valuuttatermiini- ja valuutanvaihtosopimukset	300	0	300
Yhteensä	693	-3 499	-2 806

Johdannaissopimusten nimellisarvot

1 000 €	2012	2011
Koronvaihtosopimukset	550 350	220 350
Valuuttatermiini- ja valuutanvaihtosopimukset	4 093	11 709

29. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot luokittain sekä kirjanpitoarvot IAS 39 mukaisesti ryhmiin jaoteltuna

1 000 €	2012	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Laina- ja muut saamiset	Myytäviksi olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo yhteensä luokittain	Käypä arvo yhteensä luokittain	Liitetieto
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
				3 178		3 178	3 178	19
			138 692			138 692	138 692	20
						190 652	190 652	20
			14 597			14 597	14 597	20
		0	153 289	3 178	0	347 119	347 119	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
			6 995			6 995	6 995	21
			5 880			5 880	154	20
			95 266			95 266	95 266	20
			27 878			27 878	27 878	20
						14 657	14 657	20
		0				0	0	20
		0	136 019	0	0	150 676	144 949	
Yhteensä arvostusryhmittäin		0	289 308	3 178	0	497 795	492 069	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
					500 000	500 000	500 000	26
					429 493	429 493	429 493	26
					378 351	378 351	378 351	26
					75	75	75	26
		10 942				10 942	10 942	26
		10 942	0	0	1 307 919	1 318 861	1 318 861	
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
					110 225	110 225	110 225	26
					19 227	19 227	19 227	27
					59 173	59 173	59 173	27
					32 073	32 073	32 073	27
					21 548	21 548	21 548	26
		313				313	313	27
		313	0	0	242 247	242 560	242 560	
Yhteensä arvostusryhmittäin		11 254	0	0	1 550 166	1 561 420	1 561 420	

1 000 €	2011	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja - velat	Laina- ja muut saamiset	Myytävikissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintameno- on arvostettavat rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo yhteensä luokittain	Käypä arvo yhteensä luokittain	Liitetieto
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
				3 178		3 178	3 178	19
			109 535			109 535	109 535	20
						203 603	203 603	20
			8 496			8 496	8 496	20
		0	118 031	3 178	0	324 812	324 812	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
			81 201			81 201	81 201	21
			75 000			75 000	75 000	21
			14 693			14 693	10 303	20
			83 912			83 912	83 912	20
			25 253			25 253	25 253	20
						14 699	14 699	20
		300				300	300	20
		300	280 059	0	0	295 058	290 668	
Yhteensä arvostusryhmittäin		300	398 090	3 178	0	619 870	615 480	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
					478 872	478 872	478 872	26
					381 288	381 288	381 288	26
					399 900	399 900	399 900	26
					71	71	71	26
		3 100				3 100	3 100	26
		3 100	0	0	1 260 131	1 263 231	1 263 231	
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
					68 984	68 984	68 984	26
					23 964	23 964	23 964	27
					79 390	79 390	79 390	27
					32 508	32 508	32 508	27
					20 951	20 951	20 951	26
		6				6	6	27
		6	0	0	225 797	225 803	225 803	
Yhteensä arvostusryhmittäin		3 106	0	0	1 485 928	1 489 034	1 489 034	

Käyvän arvon arvioiminen

Vaihtuvakorkoisten lainasaamisten ja muiden saamisten kirjanpitoarvo on laskettu käyttämällä efektiivisen koron menetelmää ja on myös kohtuullinen arvio niiden käyvistä arvosta. Lyhytaikaisten myynti- ja muiden saamisten käypä arvo vastaa niiden kirjanpitoarvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen saamisten maturiteetti huomioiden.

Myytävisissä oleviin sijoituksiin sisältyvät sijoitukset noteeraamattomiin osakkeisiin, joiden arvot esitetään hankintahintaan, koska niiden käypiä arvoja ei ole luotettavasti saatavilla. Toistaiseksi konsernilla ei ole aikomusta luopua näistä osakkeista.

Pitkäaikaisten velkojen kirjanpitoarvo ja lyhytaikaisten korollisten velkojen kirjanpitoarvo on laskettu käyttämällä efektiivisen koron menetelmää. Vaihtuvakorkoisten lainojen kirjanpitoarvo on kohtuullinen arvio niiden käyvistä arvosta. Lyhytaikaisten korottomien velkojen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen velkojen maturiteetti huomioiden. Kiinteäkorkoisten lainojen käypä arvo on määritetty diskontatun kassavirran menetelmällä diskonttaamalla tilinpäätöspäivän markkinakoroilla, jotka olivat 0,1 - 1,6 % (0,7 - 2,4 %).

Johdannaisopimukset on alun perin merkitty taseeseen käypiin arvoihin ja myöhemmin arvostettu käypiin arvoihin tilinpäätöshetkellä. Käyvät arvot kuvastavat niitä hintoja, jotka PVO joutuisi maksamaan tai se saisi, jos se purkaisi johdannaisopimuksen. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvoon perustuvalla menetelmällä, jonka tukena ovat tilinpäätöspäivän markkinakorot, jotka olivat 0,1 - 1,6 % (0,7 - 2,4 %). Valuuttatermiinien käyvät arvot määritetään käyttämällä tilinpäätöspäivän termiinikorkoja vastaavan pituisille sopimuksille. Johdannaisopimuksiin ei sovelleta IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa, joten niiden käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

IFRS 7 standardin mukaan käypään arvoon arvostettavat instrumentit on jaettava liitetietojen esittämistä varten kolmelle eri tasolle riippuen siitä, kuinka paljon käyvät arvot perustuvat havaittavissa olevaan markkinainformaatioon. Tasolle 1 kuuluvien instrumenttien käypä arvo perustuu täysin samanlaisten instrumenttien noteerattuihin (oikaisemattomiin) hintoihin toimivilla markkinoilla; tasolle 2 kuuluvien instrumenttien käypä arvo on johdettu joko suoraan tai epäsuorasti noteeratuista hinnoista ja tasolle 3 kuuluvien instrumenttien käypien arvojen määrittämisessä on käytetty syöttötietoja, jotka eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon. Käypään arvoon kirjataan taseeseen vain johdannaiset ja ne kuuluvat kaikki käyvän arvon hierarkian tasoon 2.

30. Ehdolliset velat ja varat sekä hankintasitoumukset

1 000 €	2012	2011
Omien velkojen vakuudeksi		
Pantatut talletukset	5 814	4 390
Muut vastuut	332 203	167 049
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta		
Takaukset	44 703	47 895
Ydinenergiain mukainen takaus	83 838	93 795
Muiden puolesta		
Takaukset	4 609	5 704
Yhteensä	471 167	318 833

Pantatut talletukset ovat pääosin sähkökauppaan ja päästöoikeuskauppaan liittyviä tilivakuuksia.

Muut vastuut koostuvat pääosin emoyhtiön lainatakauksista. Valtion ydinjätehuoltorahastolle on vuonna 2012 annettu lainan vakuudeksi 300,0 miljoonan euron pankkitakaus (vuonna 2011 139,0 miljoonaa euroa). TyEL-lainaan liittyen on annettu 21,7 miljoonan euron pankkitakaus (vuonna 2011 21,7 miljoonan euron). Fingrid Oyj:lle on annettu 8,3 miljoonan euron takaus liittyen tasesähköpalvelusopimukseen (vuonna 2011 4,5 miljoonaa euroa).

Ydinenergiain mukainen takaus

Suomen ydinenergiain mukaan Pohjolan Voima Oy:n 58,47 % omistamalla yhteisyrityksellä, Teollisuuden Voima Oyj:llä, on velvoite rahoittaa Valtion ydinjätehuoltorahaston kautta ydinvoimalaitoksen käytöstäpoisto ja käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitus.

Ydinenergiain mukaisesti määräytyvä valvontaviranomainen (Työ- ja elinkeinoministeriö, TEM) päättää vastuunmäärän. Ydinjätehuoltovastuuseen liittyvät Teollisuuden Voima Oyj:n osakkaiden antamat omavelkaiset takaukset kattavat ydinjätehuoltovastuun kattamattoman osuuden ja vastuun ydinjätehuollon mahdollisista ennalta arvaamattomista menoista ydinenergiain mukaisesti. Pohjolan Voiman antama omavelkainen takaus on 83,8 miljoonaa euroa (vuonna 2011 93,8 miljoonaa euroa).

Investointisitoumukset

Yhteisyritykset

Pohjolan Voima Oy on sitoutunut Teollisuuden Voiman OL3-ydinvoimalaitosyksikön investointiin 432,0 miljoonan euron sijoituksella vuosina 2004 - 2013 ja 108,0 miljoonan euron osakaslainalla, ja enintään 180,7 miljoonan euron lisäosakaslainalla. 31.12.2012 mennessä Pohjolan Voima Oy on suorittanut sitoumuksistaan 540,0 (540,0) miljoonaa euroa. Sijoitukset perustuvat OL3:n rahoitusuunnitelmaan, jonka mukaan investoinnin edellyttämää omaa pääomaa kerrytetään projektin etenemisen mukaisesti.

Pohjolan Voiman yhtiökokous päätti joulukuussa 2011, että Pohjolan Voima osallistuu uuden ydinvoimalaitoksen, OL4-hankkeen suunnittelu- ja kilpailutusvaiheeseen ja Teollisuuden Voiman yhtiökokous päätti suunnittelu- ja kilpailutusvaiheen käynnistämisestä. Suunnittelu- ja kilpailutusvaiheen kustannus on enintään 300 miljoonaa euroa, josta Pohjolan Voiman osuus on noin 176 miljoonaa euroa. OL4-projektin kilpailutus- ja suunnitteluvaiheen rahoittamiseen Pohjolan Voima on nostanut osakaslainaa 29,3 miljoonaa euroa ja nostamattomia osakaslainasitoumuksia on yhteensä 134,7 miljoonaa euroa. Osakaslainoilla on Pohjolan Voima Oy:n kaikki muita velkasitoumuksia huonompi etuoikeus. Pohjolan Voima on vastaavasti sijoittanut Teollisuuden Voima OL4-hankkeeseen 29,3 miljoonaa euroa osakaslainaa.

Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt

Tytäryhtiöt

Valtion ja PVO-Vesivoiman välinen sopimus valtion vesivoiman käyttöoikeudesta liojen neljään vesivoimalaitokseen päättyi vuoden 2005 lopussa. Ympäristövirasto myönsi toukokuussa 2008 PVO-Vesivoimalle pysyvän käyttöoikeuden ja määräsi korvaukseksi 2,25 miljoonaa euroa. Metsähallitus valitti päätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen, jonka päätös 27.12.2010 piti Pohjois-Suomen ympäristöluovaviraston päätöksen voimassa. Vuoden 2011 alussa Metsähallitus sai valitusluvan Korkeimmasta hallinto-oikeudesta, joten päätös pysyvän käyttöoikeuden myöntämisestä ei ole lainvoimainen. Korkein hallinto-oikeus tilasi lausunnon valtion vesivoiman lunastusarvosta Maanmittauslaitokselta. Lausunnonaan 29.11.2012 Maanmittauslaitos toteaa, että valtio omistaa luonnonmukaista vesivoimaa ja lunastusarvo pitää määritellä rakentamattoman vesivoiman perusteella eikä rakennetun vesivoiman perusteella kuten Metsähallitus on esittänyt. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä asiasta odotetaan kevään 2013 aikana. Korvauksen maksusta ei ole kirjattu varausta. Valituksilla ei ole vaikutusta liojen voimalaitosten toimintaan.

Yhteisyritykset

Teollisuuden Voima jätti kanteen ja vastineen Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) sääntöjen mukaisessa välimiesmenettelyssä koskien OL3:n valmistumisen viivästymistä ja siitä aiheutuneita kustannuksia. Kanteen rahamääräinen arvio kustannuksista ja menetyksistä oli noin 1,8 miljardia euroa, johon sisältyi varsinainen vaatimus ja arvio-osuus.

Välimiesmenettely alkoi joulukuussa 2008 OL3-laitostoimittajan aloitteesta. Laitostoimittajan viimeisin rahamääräinen vaatimus, mukaan lukien välilliset kustannukset ja viivästyskorot, on noin 1,9 miljardia euroa. Teollisuuden Voima on todennut laitostoimittajan vaateen perusteettomaksi. Välimiesmenettely voi kestää useita vuosia ja siinä vaaditut määrät voivat vielä päivittyä.

Välimiesmenettelyissä esitettyjen vaatimusten perusteella ei ole kirjattu saatavia eikä varauksia.

31. Muut vuokrasopimukset

Konserni on vuokrannut Helsingin ja Oulun toimistotilat. Vuokrasopimukset päättyvät Oulussa 2014 ja Helsingissä 2015. Sopimuksiin sisältyy mahdollisuus jatkaa vuokra-aikaa alkuperäisen päättymispäivän jälkeen.

1 000 €	2012	2011
Yhden vuoden kuluessa	1 954	1 873
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	3 010	4 890
Yhteensä	4 965	6 763

32. Päästöoikeudet

Hiilidioksidipäästöoikeudet

Pääsääntöisesti Konsernilla on 31.12. hallussaan vähintään vuotuisia CO₂ -päästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia. Jos toteutuneet päästöt ylittävät yhtiön hallussa olevat päästöoikeudet, yhtiö on tehnyt ylimeneviä tonneja vastaavan kulukirjauksen tilinpäätöshetken markkinahinnalla.

	2012	
	t CO ₂	1 000 €
Vastikkeetta saadut päästöoikeudet	2 679 072	
Tuotantolaitosten yhteenlasketut vuotuiset päästömäärät	1 410 769	
Hallinnassa olevat päästöoikeudet	3 198 496	
Ulkopuoliset päästöoikeusmyynnit *	1 027 588	7 698
Ulkopuoliset päästöoikeusostot **	477 816	952

	2011	
	t CO ₂	1 000 €
Vastikkeetta saadut päästöoikeudet	2 679 072	
Tuotantolaitosten yhteenlasketut vuotuiset päästömäärät	1 882 678	
Hallinnassa olevat päästöoikeudet	2 740 736	
Ulkopuoliset päästöoikeusmyynnit *	1 004 414	9 208
Ulkopuoliset päästöoikeusostot **	764 501	8 695

* Päästöoikeusmyynnit sisältyvät liikevaihtoon.

** Päästöoikeusostot sisältyvät kohtaan "Materiaalit ja palvelut" ja tilinpäätöshetkellä hallussa olevat ostetut oikeudet taseen aineettomiin oikeuksiin.

33. Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyritys, tytär-, osakkuus- ja yhteisyritykset sekä suurin omistaja UPM-Kymmene Oyj. Lähipiiriin luetaan myös hallituksen ja johtoryhmän jäsenet mukaan lukien toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen.

Konsernin emo- ja tytäryrityssuhteet ovat seuraavat:

Yritys	Tuotantomuoto	Kotimaa	Omistus- osuus (%)	Osuus äänivallasta (%)
Finestlink Oy		Suomi	51,311	51,311
Järvi-Suomen Voima Oy	Lämpövoima	Suomi	50,000	50,000
Hämeenkyrön Voima Oy	Lämpövoima	Suomi	84,000	84,000
Kaukaan Voima Oy	Lämpövoima	Suomi	54,000	54,000
Keravan Lämpövoima Oy	Lämpövoima	Suomi	100,000	100,000
Kokkolan Voima Oy	Lämpövoima	Suomi	100,000	100,000
Kymin Voima Oy	Lämpövoima	Suomi	76,000	76,000
Laanilan Voima Oy	Lämpövoima	Suomi	100,000	100,000
Mussalon Voima Oy	Lämpövoima	Suomi	100,000	100,000
Porin Prosessivoima Oy	Lämpövoima	Suomi	100,000	100,000
Powest Oy	Palveluyhtiö	Suomi	80,519	98,805
Proma Palvelut Oy	Palveluyhtiö	Suomi	53,143	53,143
PVO-Alueverkot Oy	Verkkoyhtiö	Suomi	80,519	80,519
PVO-Huippuvoima Oy	Lämpövoima	Suomi	100,000	100,000
PVO-Lämpövoima Oy	Lämpövoima	Suomi	100,000	100,000
PVO-Pool Oy	Palveluyhtiö	Suomi	100,000	100,000
PVO Power Management Oy	Palveluyhtiö	Suomi	100,000	100,000
PVO Power Services Oy	Palveluyhtiö	Suomi	100,000	100,000
PVO-Vesivoima Oy	Vesivoima	Suomi	100,000	100,000
Rauman Voima Oy	Lämpövoima	Suomi	71,949	71,949
Rouhialan Voimansiirto Oy	Palveluyhtiö	Suomi	100,000	100,000
Wisapower Oy	Lämpövoima	Suomi	89,976	89,976

Luettelo osakkuus- ja yhteisyrityksistä

Yritys	Kotipaikka
Osakkuusyritykset	
Oy Alhomens Kraft Ab	Pietarsaari
Länsi-Suomen Voima Oy	Harjavalta
Tahkoluodon Polttoöljy Oy	Pori
Torniolaakson Voima Oy	Ylitornio
Yhteisyritykset	
Teollisuuden Voima Oyj	Helsinki
Vaskiluodon Voima Oy	Vaasa
Voimalohi Oy	Kemi

Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat, 1 000 €

Lähipiirin kanssa toteutuneet liiketapahtumat ovat Pohjola Voiman normaaliin liiketoimintaan kuuluvia tapahtumia.

2012	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuus- ja yhteisyritykset	9 351	266 955	166 821	524 412
UPM-Kymmene Oyj	264 189	116 567	30 496	11 820

2011	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuus- ja yhteisyritykset	11 407	278 544	139 420	513 076
UPM-Kymmene Oyj	258 188	95 506	22 896	13 207

UPM-Kymmene Oyj omistaa 43,89% (vuonna 2011 44,03 %) Pohjolan Voima Oy:n osakekannasta.

Hallitus ja johtoryhmä

Pohjolan Voiman ylin johto koostuu hallituksen jäsenistä ja operatiivisesta johtoryhmästä mukaan lukien toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen. Konserni ei ole lainannut varoja ylimmälle johdolle, eikä sillä ole liiketoimia johdon kanssa.

1 000 €	2012	2011
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	1 836	1 600
Yhteensä	1 836	1 600

34. Osakeomistuksen jakauma ja tiedot osakkeenomistajista

Osakkeenomistaja	2012	2011
	% osakemäärästä	% osakemäärästä
EPV Energia Oy	7,16%	7,18%
Etelä-Suomen Voima Oy	2,77%	2,78%
Helsingin kaupunki	0,79%	0,79%
Kemira Oyj (ml. Eläkesäätiö)	3,96%	3,95%
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	4,12%	4,13%
Kokkolan kaupunki	2,44%	2,45%
Kymppivoima Oy	8,61%	8,64%
Metsä Board Oyj	2,59%	2,76%
Oy Metsä-Botnia Ab	0,78%	0,34%
Myllykoski Oyj *)	0,82%	0,82%
Oulun kaupunki	1,77%	1,76%
Outokumpu Oyj	0,09%	0,09%
Oy Perhonjoki Ab	2,48%	2,49%
Porin kaupunki	1,83%	1,83%
Rautaruukki Oyj	0,02%	0,02%
Stora Enso Oyj	14,77%	14,81%
UPM-Kymmene Oyj	43,08%	43,21%
Vantaan Energia Oy	0,29%	0,29%
Yara Suomi Oy (ml. Eläkesäätiö)	1,67%	1,67%
Yhteensä	100,00%	100,00%

*) Myllykoski Oyj kuuluu UPM-Kymmene konserniin.

Osakkaat toimialoittain	2012	2011
	% osakemäärästä	% osakemäärästä
Metsäteollisuus	62,02%	61,95%
Energia-yhtiöt	21,31%	21,38%
Kaupungit	6,83%	6,83%
Kemianteollisuus	5,62%	5,61%
Metalliteollisuus	0,11%	0,11%
Muut	4,12%	4,13%
Yhteensä	100,00%	100,00%

35. Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Pohjolan Voiman ylimääräinen yhtiökokous 16.1.2013 päätti Kotkan Mussalon voimalaitosten tuotannollisen toiminnan lopettamisesta. Päätöksen taustalla on laitosten heikentynyt kilpailukyky. Toimenpiteet aloitetaan välittömästi. Neuvottelut maa-alueiden, sataman ja öljyvarastojen sekä kaasuturbiinilaitoksen myynneistä tai vuokrauksista pyritään saamaan päätökseen vuoden 2013 alkupuolella.

Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)

Sisältö

Tuloslaskelma

Tase

Rahoituslaskelma

Tilinpäätöksen liitetiedot

1. Laadintaperiaattit

Tuloslaskelman liitetiedot

2. Liikevaihto
3. Liiketoiminnan muut tuotot
4. Materiaalit ja palvelut
5. Henkilöstökulut ja henkilöstön keskimääräinen lukumäärä
6. Poistot ja arvonalentumiset
7. Liiketoiminnan muut kulut
8. Rahoitustuotot ja -kulut
9. Tuloverot

Taseen liitetiedot

10. Aineettomat hyödykkeet
11. Aineelliset hyödykkeet
12. Sijoitukset
13. Pitkäaikaiset saamiset
14. Lyhytaikaiset saamiset
15. Rahoitusarvopaperit
16. Oma pääoma
17. Pitkäaikainen vieras pääoma
18. Lyhytaikainen vieras pääoma
19. Vakuudet ja vastuuitoumukset
20. Johdannaissopimukset

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS (FAS)

Tuloslaskelma

1 000 €	Liitetieto	1.1. - 31.12.2012	1.1. - 31.12.2011
Liikevaihto	2	571 145	598 644
Liiketoiminnan muut tuotot	3	2 186	296 453
Materiaalit ja palvelut	4	-255 456	-282 300
Henkilöstökulut	5	-7 090	-7 214
Poistot ja arvonalentumiset	6	-934	-11 631
Liiketoiminnan muut kulut	7	-308 115	-310 692
Liiketulos		1 736	283 260
Rahoitustuotot ja -kulut	8	-9 590	-7 391
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		-7 854	275 869
Tilinpäätössiirrot			
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		126	176
Tuloverot	9	-6	-8
Tilikauden tulos		-7 734	276 037

Tase

1 000 €	Liitetieto	31.12.2012	31.12.2011
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	10	713	422
Aineelliset hyödykkeet	11	1 467	1 797
Sijoitukset	12		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		568 562	562 202
Muut sijoitukset		889 177	862 769
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		1 459 919	1 427 190
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Pitkäaikaiset saamiset	13	14 364	10 015
Lyhytaikaiset saamiset	14	98 452	92 435
Rahoitusarvopaperit	15	2 000	79 949
Rahat ja pankkisaamiset		4 326	111 893
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		119 142	294 292
Vastaavaa yhteensä		1 579 061	1 721 482
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
	16		
Osakepääoma		61 282	61 096
Ylikurssirahasto		333 308	381 608
Käyttörahasto		-	547
Arvonkorotusraho		218 644	218 644
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		159 486	104 614
Edellisten tilikausien tulos		123	-28 544
Tilikauden tulos		-7 734	276 037
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		765 109	1 014 002
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ			
Poistoero		219	345
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma	17	603 892	553 214
Lyhytaikainen vieras pääoma	18	209 841	153 921
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		813 733	707 135
Vastattavaa yhteensä		1 579 061	1 721 482

Rahoituslaskelma

1 000 €		1.1. - 31.12.2012	1.1. - 31.12.2011
Liiketoiminta			
Liiketulos		1 737	283 260
Oikaisu liikutulokseen	1)	886	-285 352
Käyttöpääoman muutos	2)	-30 398	-5 805
Maksetut korot		-13 366	-11 004
Saadut korot		7 384	5 377
Saadut osingot		1	1
Muut rahoituserät		-2 327	-1 008
Maksetut verot		1	-12
Liiketoiminnan rahavirta		-36 082	-14 543
Investoinnit			
Ostetut tytäryhtiöt		-6 360	-4 872
Muiden osakkeiden ostot		-	-39 272
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-517	-551
Myydyt tytäryhtiöosakkeet		-	9 622
Myydyt yhteisyritysosakkeet		-	325 000
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		87	64
Lainasaamisten lisäys (-) tai vähennys (+)		-14 757	-6 580
Investointien rahavirta		-21 547	283 411
Rahoitus			
Pitkäaikaisten lainojen nostot		53 386	24 832
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-2 712	-42 712
Lyhytaikaisten korollisten velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)		62 599	-96 655
Omien osakkeiden lunastus		-	-11 200
Maksullinen osakeanti		6 210	4 872
Maksetut osingot		-247 370	-
Rahoituksen rahavirta		-127 887	-120 863
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 1.1.		191 842	43 836
Rahavarat 31.12.		6 326	191 842
1) Oikaisu liikutulokseen			
Poistot ja arvonalentumiset		934	11 631
Pysyvien vastaavien myyntitappiot (+) tai myyntivoitot (-)		-48	-296 983
		886	-285 352
2) Käyttöpääoman muutos			
Korottomien saamisten lisäys (-) tai vähennys (+)		-23 624	16 370
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)		-6 774	-22 176
		-30 398	-5 805

Tilinpäätöksen liitetiedot

1. Laadintaperiaatteet

Pohjolan Voima Oy:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain säännösten ja muiden Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laadintaa koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti.

Pohjolan Voima Oy (0210161-4, Helsinki) on Pohjolan Voima -konsernin emoyhtiö.

Liikevaihto

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituotoista vähennetään välilliset verot ja myönnetyt alennukset. Myyntitulot kirjataan tuotoiksi luovutushetkellä.

Muut tuotot

Muina tuottoina kirjataan omaisuuden myyntivoitot ja muut kuin energialiiketoimintaan liittyvät tuotot kuten vuokrat.

Tutkimus- ja kehityskulut

Tutkimus - ja kehityskulut on kirjattu vuosikuluksi niiden syntymisvuotena.

Eläkekulut

Lakisääteiset eläkeveloitteet katetaan pakollisella eläkevakuutuksella.

Ulkomaanrahan määräiset erät ja johdannaissopimukset

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat kirjataan tapahtumahetken kurssiin. Tilinpäätöshetkellä taseessa olevat ulkomaanrahan määräiset saatavat ja velat arvostetaan Suomen rahan määräiseksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan keskurssiin. Velkojen ja saamisten muuntamisesta syntyneet kurssivoitot ja -tappiot kirjataan kurssieroiksi tuloslaskelmaan.

Pohjolan Voima Oy solmii johdannaissopimuksia pääasiassa korkotason hallitsemiseksi. Johdannaissopimuksia ei ole kirjattu taseeseen. Korkorisikin hallintaan käytettyjen johdannaisten korkotuotot tai -kulut jaksotetaan sopimusajalle, ja niillä oikaistaan suojattavien lainojen korkokuluja. Pohjolan Voima Oy solmii valuuttajohdannaissopimuksia tytäryhtiöidensä polttoainehankintoihin liittyen. Valuutta- ja korkojohdannaissopimusten nimellisarvot ja käyvät arvot esitetään liitetiedoissa.

Tuloverot ja laskennalliset verot

Tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot sisältävät sekä verot tilikaudelta että mahdolliset korjaukset edellisten tilikausien veroihin. Pohjola Voima Oy toimii omakustannusperiaatteella, joten yhtiö ei tule maksamaan veroa energialiiketoiminnasta. Yhtiö ei ole kirjannut vahvistetuista tappioista ja tilikaudella vahvistettavasta tappiosta laskennallista verosaamista taseeseen.

Pysyvien vastaavien arvostaminen

Taseeseen merkittyjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Hankintameno on luettu hankinnasta aiheutuneet muuttuvat menot. Saadut avustukset on kirjattu hankintameno vähennykseksi. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty hyödykkeen käyttöönottoaikaudesta alkaen.

Suunnitelman mukaisiksi pitoajoiksi on määritelty:

Pitkävaikutteiset menot 3-10 vuotta

Koneet ja kalusto 3-20 vuotta

Rakennukset ja rakennelmat 8-30 vuotta

Rahoitusarvopaperit

Rahoitusarvopaperit koostuvat likvideistä lyhyen koron sijoitusrahasto-osuuksista ja rahoituslaitosten sijoitustodistuksista. Rahoitusarvopaperit arvostetaan taseessa alkuperäiseen hankintamenoonsa. Ne sisältyvät rahoituslaskelmassa likvideihin rahavaroihin.

► **Tuloslaskelman liitetiedot**

► **Taseen liitetiedot**

Tuloslaskelman liitetiedot

2. Liikevaihto

1 000 €	2012	2011
Tuotetun sähkön myynti	376 835	417 354
Tuotetun lämmön myynti	189 653	176 142
Muu myynti	4 657	5 148
Yhteensä	571 145	598 644

3. Liiketoiminnan muut tuotot

1 000 €	2012	2011
Käyttöomaisuuden sekä tytä- ja yhteisyritysosakkeiden myyntivoitot	48	294 381
Vuokratuotot	1 583	1 501
Muut tuotot	555	571
Yhteensä	2 186	296 453

4. Materiaalit ja palvelut

1 000 €	2012	2011
Energiahankinta	255 456	282 300
Ostot tilikauden aikana	255 456	282 300

5. Henkilöstökulut ja henkilöstön keskimääräinen lukumäärä

1 000 €	2012	2011
Palkat ja palkkiot		
Hallituksen ja toimitusjohtajan palkat	891	846
Muut palkat	4 895	5 124
Yhteensä	5 786	5 970
Eläkekulut	1 036	951
Muut henkilösivukulut	268	293
Yhteensä	1 304	1 244
Henkilöstökulut yhteensä	7 090	7 214
Henkilöstö keskimäärin tilikauden aikana		
Toimihenkilöt	69	71
Työntekijät	1	1
Yhteensä	70	72

6. Poistot ja arvonalentumiset

1 000 €	2012	2011
Suunnitelman mukaiset poistot		
Muut pitkävaikutteiset menot	177	135
Rakennukset ja rakennelmat	43	42
Koneet ja kalusto	267	307
Arvonalentumiset pysyvistä vastaavista	-	10 700
Sijoitukset	447	447
Yhteensä	934	11 631

7. Liiketoiminnan muut kulut

1 000 €	2012	2011
Energian ostot	297 853	303 301
Korjaus-, kunnossapito- ja huoltopalvelut	157	197
Vuokrat	2 062	1 985
Kiinteistöverot	77	76
Asiantuntijakulut	4 452	1 433
Muut	3 514	3 700
Yhteensä	308 115	310 692

Tilintarkastajan palkkiot

1 000 €	2012	2011
PricewaterhouseCoopers Oy:		
Tilintarkastuspalkkiot	66	106
Veroneuvonta	8	-
Tilintarkastajan lausunnot	-	-
Muut palvelut	15	20
Yhteensä	89	126

8. Rahoitustuotot ja -kulut

1 000 €	2012	2011
Osinkotuotot		
Muilta	1	1
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Saman konsernin yrityksiltä	100	163
Omistusyhteisyrittäjiltä	2 461	2 799
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	2 442	1 646
Omistusyhteisyrittäjiltä	21	50
Muilta	1 200	2 073
Rahoitustuotot yhteensä	6 225	6 732
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-309	-917
Omistusyhteisyrittäjiltä	-7 834	-8 681
Muille	-7 672	-4 525
Rahoituskulut yhteensä	-15 815	-14 123
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-9 590	-7 391
Erään muut korko- ja rahoitustuotot sisältyy kurssieroja netto	-8	-5

9. Tuloverot

1 000 €	2012	2011
Tilikauden verot	6	8
Edellisten tilikausien verot	0	0
Yhteensä	6	8

Taseen liitetiedot

10. Aineettomat hyödykkeet

1000 €	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	38	2 341	2 379
Lisäykset	-	11	11
Vähennykset	-4	-	-4
Siirrot erien välillä	-	461	461
Hankintameno 31.12.	34	2 813	2 847
Kertyneet poistot 1.1.	-	-1 957	-1 957
Tilikauden poistot	-	-177	-177
Kertyneet poistot 31.12.	-	-2 134	-2 134
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	34	679	713
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	38	384	422

11. Aineelliset hyödykkeet

1000 €	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	208	1 257	3 505	46	248	5 264
Lisäykset	-	-	108	-	371	479
Vähennykset	-	-2	-171	-	-	-173
Siirrot erien välillä	-	-	121	-	-582	-461
Hankintameno 31.12.	208	1 255	3 563	46	37	5 109
Kertyneet poistot 1.1.	-	-819	-2 648	-	-	-3 467
Väh. ja siirtojen kert.poistot	-	2	133	-	-	135
Tilikauden poistot	-	-43	-267	-	-	-310
Kertyneet poistot 31.12.	-	-860	-2 782	-	-	-3 642
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	208	395	781	46	37	1 467
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	208	438	857	46	248	1 797

Tuotannon koneet ja laitteet 31.12. 382

12. Sijoitukset

1000 €	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Saamiset saman konsernin yrityksiltä	Osuudet omistusyhteisyrityksissä	Saamiset omistusyhteisyrityksissä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	562 202	6 200	747 892	107 995	682	1 424 971
Lisäykset	6 360	-	-	29 256	-	35 616
Vähennykset	-	-2 400	-448	-	-	-2 848
Hankintameno 31.12.	568 562	3 800	747 444	137 251	682	1 457 739
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	568 562	3 800	747 444	137 251	682	1 457 739
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	562 202	6 200	747 892	107 995	682	1 424 971

Hankintamenoon sisältyvät arvonkorotukset 31.12. 265 145

13. Pitkäaikaiset saamiset

1 000 €	2 012	2011
Lainasaamiset	1 440	3 540
Pääomalainasaamiset	1	1
Muut pitkäaikaiset saamiset	12 923	6 474
Yhteensä	14 364	10 015
Saamiset saman kons. yrityksiltä		
Lainasaamiset	-	2 000
Pääomalainasaamiset	1	1
Saamiset saman kons. yrityksiltä yhteensä	1	2 001
Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä		
Lainasaamiset	1 440	1 540
Muut pitkäaikaiset saamiset	12 923	6 474
Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä yhteensä	14 363	8 014

14. Lyhytaikaiset saamiset

1 000 €	2 012	2011
Myyntisaamiset	76 825	54 051
Muut saamiset	299	12 365
Siirtosaamiset	21 328	26 019
Yhteensä	98 452	92 435
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	1 046	279
Siirtosaamiset	492	4 519
Saamiset saman kons. yrityksiltä yhteensä	1 538	4 798
Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä		
Myyntisaamiset	265	184
Lainasaamiset	0	10 000
Muut saamiset	2	0
Siirtosaamiset	13 394	12 872
Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä yhteensä	13 661	23 056
Lyhytaikaisiin siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
Jaksotetut henkilöstökulut	14	15
Jaksotetut korkotuotot	469	1 621
Jaksotetut tuloverot	-	7
Jaksotetut päästöoikeusmyynnit (sis. ns. SWAP-kaupat)	2 852	4 786
Jaksotetut valmiusluoton järjestelypalkkiot	1 263	1 581
ALV-jaksotussaaminen ennakkomaksuista	3 125	2 995
Jaksotetut energian ostot	13 264	12 606
Muut	341	2 408
Yhteensä	21 328	26 019
Korolliset saamiset		
Pysyvät vastaavat	141 052	114 195
Vaihtuvat vastaavat	7 766	205 382
Yhteensä	148 818	319 577

15. Rahoitusarvopaperit

1 000 €	2 012	2011
Lyhyen koron sijoitusrahasto-osuudet, sijoitustodistukset ja yritystodistukset		
Jälleenhankintahinta	2 000	79 949
Kirjanpitoarvo	2 000	79 949
Erotus	0	0

16. Oma pääoma

1 000 €	2 012	2011
Osakepääoma 1.1.	61 096	61 280
Siirto osakeanneista	186	147
Omien osakkeiden lunastus ja mitätöinti	-	-331
Osakepääoma 31.12.	61 282	61 096
Osakeanti 1.1.	0	0
Siirto osakepääomaan	-186	-147
Siirto sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon	-6 025	-4 725
Osakeannit tilikauden aikana	6 211	4 872
Osakeanti 31.12.	0	0
Ylikurssirahasto 1.1.	381 608	384 194
Siirto sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon	-48 300	-
Omien osakkeiden lunastus ja mitätöinti	-	-2 586
Ylikurssirahasto 31.12.	333 308	381 608
Käyttörahassto 1.1.	547	547
Siirto sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon	-547	-
Käyttörahassto 31.12.	0	547
Arvonkorotusrahasto 1.1.	218 644	218 644
Arvonkorotusrahasto 31.12.	218 644	218 644
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1	104 614	108 017
Osakeannit	6 025	4 725
Siirto osakepääomasta	-	331
Siirto ylikurssirahastosta	48 300	2 586
Siirto käyttörahasstosta	547	-
Omien osakkeiden lunastus ja mitätöinti	-	-11 045
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12	159 486	104 614
Tulos edellisiltä tilikausilta 1.1.	247 493	-28 389
Omien osakkeiden lunastus, varainsiirtoerot	-	-155
Osingonjako	-247 370	-
Tulos edellisiltä tilikausilta 31.12.	123	-28 544
Tilikauden tulos	-7 734	276 037
Yhteensä	765 109	1 014 002
Laskelma voitonjakokelpoisista varoista 31.12.		
Edellisten tilikausien tulos	123	-28 544
Tilikauden tulos	-7 734	276 037
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	159 486	104 614
Yhteensä	151 875	352 107

Osakepääoma osakelajeittain, konsernin liitetieto 23.

17. Pitkäaikainen vieras pääoma

1 000 €	2 012	2011
Lainat rahoituslaitoksilta	50 000	50 000
Eläkelainat	13 559	16 271
Muut pitkäaikaiset velat	540 333	486 943
Yhteensä	603 892	553 214
Velat saman konsernin yrityksille		
Muut pitkäaikaiset velat	11 000	8 000
Velat omistusyhteisyrityksille		
Muut pitkäaikaiset velat	500 000	478 872
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
Eläkelainat		
Muut pitkäaikaiset lainat	502 712	484 295
Yhteensä	502 712	484 295
Pitkäaikainen koroton ja korollinen vieras pääoma		
Koroton	29 333	72
Korollinen	574 559	553 142
Yhteensä	603 892	553 214

18. Lyhytaikainen vieras pääoma

1 000 €	2 012	2011
Lainat rahoituslaitoksilta	-	-
Muut korolliset velat	128 488	65 889
Saadut ennakot	1	21
Ostovelat	53 144	58 272
Muut lyhytaikaiset velat	13 032	10 242
Siirtovelat	15 176	19 497
Yhteensä	209 841	153 921
Saman konsernin yrityksille		
Muut korolliset velat	-	5 000
Ostovelat	38 785	34 496
Siirtovelat	1 330	4 101
Saman konsernin yrityksille yhteensä	40 115	43 597
Omistusyhteisyrityksille		
Ostovelat	13 759	23 496
Siirtovelat	10 534	10 505
Omistusyhteisyrityksille yhteensä	24 293	34 001
Lyhytaikaisiin siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Jaksotetut henkilöstökulut	1 403	1 505
Jaksotetut korkokulut	9 163	9 033
Jaksotetut päästöoikeusostot (sis. ns. SWAP-kaupat)	266	4 677
Muut	4 344	4 282
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	15 176	19 497
Lyhytaikainen koroton ja korollinen vieras pääoma		
Koroton	81 353	88 032
Korollinen	128 488	65 889
Yhteensä	209 841	153 921

19. Vakuudet ja vastuusitoumukset

1 000 €	2 012	2011
Pantatut talletukset		
Omien sitoumusten puolesta	29	115
Takaukset		
Lainatakaukset		
Omistusyhteisyritysten puolesta	44 681	47 871
Muut takaukset		
Omien sitoumusten puolesta	321 694	160 694
Konserniyhtiöiden puolesta	8 300	4 500
Takaukset yhteensä	374 675	213 065
Leasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	39	2
Myöhemmin maksettavat	60	-
Leasingvastuut yhteensä	99	2
Vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 847	1 798
Myöhemmin maksettavat	2 855	4 686
Vuokravastuut yhteensä	4 702	6 484
Muut vastuut		
Ydinenergiain mukainen takaus	83 838	93 795

Suomen ydinenergiain mukaan Pohjolan Voima Oy:n 58,47% omistamalla yhteisyrityksellä Teollisuuden Voima Oyj:llä on veloitte rahoittaa Valtion ydinjätehuoltorahaston kautta ydinvoimalaitoksen käytöstäpoisto ja käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitus.

Ydinenergiain mukaisesti määräytyvä valvontaviranomainen (Työ- ja elinkeinoministeriö, TEM) päättää vastuunmäärän. Ydinjätehuoltovastuuseen liittyvät Teollisuuden Voima Oyj:n osakkaiden antamat omavelkaiset takaukset kattavat ydinjätehuoltovastuun kattamattoman osuuden ja vastuun ydinjätehuollon mahdollisista ennalta arvaamattomista menoista ydinenergiain mukaisesti. Pohjolan Voiman antama omavelkainen takaus on 83,8 (vuonna 2011 93,8) miljoonaa euroa.

20. Johdannaissopimukset

1 000 €

2 012

2011

Valuutta- ja korkoriskin suojaamiseksi tehtyjen johdannaissopimusten pääoma-arvot ja käyvät arvot

Koronvaihtosopimukset (nimellisarvo)	795 700	355 700
Käypä arvo	-6 596	-1 772
Valuuttajohdannaiset		
Termiinisopimukset (nimellisarvo)	4 093	11 709
Käypä arvo	-60	300

Rahoitusriskit

Rahoitustoiminnan tavoitteet ja riskit on määritelty rahoituspolitiikassa, josta päättää hallitus.

Jälleenrahoitusriskiä hallitaan rahoituslähteitä hajauttamalla, lainojen riittävän pitkällä maturiteeteilla ja tasapainoisella erääntymisaikataululla. Lainavaluuttana käytetään pääsääntöisesti euroa. Mikäli lainoja nostetaan muissa valuutoissa, valuuttariski poistetaan johdannaissopimuksin. Korkoriskiä seurataan duraatiolla, joka kuvaa lainasalkun herkkyyttä korkotason muutoksille. Lainasalkun duraatiota hallitaan rahoituspolitiikan asettamissa rajoissa tarvittaessa johdannaissopimuksilla.

Yhtiössä pidetään tietty määrä likvidejä varoja, luottolimiittijärjestelyjä ja yritystodistusohjelmia likvideettiriskin pienentämiseksi. Yhtiöllä on maksuvalmiutta turvaava 300 miljoonan euron suuruinen valmiusluotto, joka erääntyy vuonna 2016. Valmiusluotto oli 31.12.2012 kokonaan nostamatta. Lyhytaikaiseen rahoitukseen yhtiö käyttää pääsääntöisesti kotimaista 300 miljoonan euron yritystodistusohjelmaa.

Vapaa likvideetti sijoitetaan turvaavasti ja tuottavasti instrumentteihin, joiden duraatio on korkeintaan 12 kuukautta. Sijoitukset pyritään hajauttamaan eri kohteisiin ja sijoituskohteet valitaan siten, että jälkimarkkinoiden likvideetti on turvattu myös epäedullisissa olosuhteissa.

Vapaa likvideetti sijoitetaan turvaavasti ja tuottavasti instrumentteihin, joiden duraatio on korkeintaan 12 kuukautta. Sijoitukset pyritään hajauttamaan eri kohteisiin ja sijoituskohteet valitaan siten, että jälkimarkkinoiden likvideetti on turvattu myös epäedullisissa olosuhteissa.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Hallituksen voitonjakoehdotus

Emoyhtiö Pohjolan Voiman tuloslaskelma osoittaa tappiota 7 733 629,20 euroa.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tulos siirretään edellisten tilikausien tulostilille ja että osinkoa ei jaeta.

Helsingissä 27. päivänä helmikuuta 2013

Tapio Korpeinen
puheenjohtaja

Juha Vanhainen
varapuheenjohtaja

Andreas Rasimus

Kari Rämö

Jyrki Mäki-Kala

Tapani Sointu

Hannu Anttila

Rami Vuola

Lauri Virkkunen
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 14. päivänä maaliskuuta 2013

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT- yhteisö

Eero Suomela
KHT

Tilintarkastuskertomus

Pohjolan Voima Oy:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Pohjolan Voima Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2012. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisällyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamista. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 14. päivänä maaliskuuta 2013

PricewaterhouseCoopers Oy

KHT-yhteisö

Eero Suomela

KHT